

à la bárdos

TELJESSEN SZINES!!!

XXIV. ÉVF. 2012. ÉV
www.blg.sulinet.hu MIKULÁS

A TATABÁNYAI BÁRDOS LÁSZLÓ
GIMNÁZIUM ÉLMÉNY-
MAGAZINJA.
MEGJELENIK
ÉVENTE
ÖTSZÖR

9
Nyitott
könyv

15
Mikulás-
kupa ka-
pott gól-
nélkül!

14
Beatles-
mánia
Faludi
Ádámtól

4
Köztünk élő
olimpikon

Csak bújjatok rajta!

Játsszuk ma újra el, hogy mindenki másról beszél,
Egynehány hírfoszlányt hoz fülünkbe a szél

Nagy hírek a kisvilágból

Az idei Bárdos-hét: izlés szerint show-val, BORS-sal

A programokban a korábbi évekhez hasonlóan gazdag Bárdos-hét – október 24–27. – felejtethetetlen élményeket jelentett iskolánk tanulóifjúsága számára. – KIS DÁVID

papírgyűjtés után – amelyen a diákönkormányzat működése anyagi háttérének biztosítása céljából ismét szép mennyiség gyűlt össze – négy hagyományos tanórát követően az egykori Bárdos-diák, mára olimpiai bronzérmes cselgáncsozó, Csernoviczki Éva és azóta megyei Prima díjjal jutalmazott édesapja, Csernoviczki Csaba volt a vendégünk, akik beszámolót tartottak Éva karrierjének álmásairól és a londoni élményekről. Kis Dávid és Vankó Lázár Bence interjújából azt is megtudhattuk, hogy tornatermünk a közeljövőben a Magyar Diáksport Szövetség kezdeményezésére büszkeségünk nevét veszi fel.

A szombati munkanapra kerülő Bárdos-nap a hagyományos névadói megemlékezéssel kezdődött, amelyen a pályázatok és versenyek győzteseit is megjutalmaztuk. Ezután rendhagyó tanórák következtek, amelyeken egy volt szülő, Vogel Rudolf a Beatles, Faludi Ádám író-tanár az Omega, míg Nagy Tamás tanár úr a Rolling Stones pályafutását mutatta be. A hetedik–nyolcadikosok a tavaly százéves Tatabányai Sport Club történetét ismerhették meg a klub székházában látható kiállítás megtekintése során. Új osztályaink tanulói pedig – szintén egy korábbi pályázati hagyomány keretében – a Szabadtéri Bányászati Múzeum kiállítását tekintették meg, majd helytörténeti feladatlap kitöltésével mérték össze a szerzett tudásukat.

A délelőtti további részét a végzősök programjai tették élményekkel telivé. Este a tökmagbulin meg-

Éva hét év múltán világsztárként tért vissza a Bárdos-gimnáziumba, de ugyanaz a csendes, kedves lány maradt

történt a bejövő osztályok beavatása, az aulaiban folyó programmal párhuzamosan pedig alternatív teaház várta a tehetséges zenészeket, énekeseket – és a rájuk kíváncsi közönséget. Este kilenckor a tanulók számára befejeződött a program, de a szülők, tanárok, öregdiákok hajnalig maradhattak, hiszen a fellépő döBiTsz együttes most is remek hangulatot teremtett. A Bárdos-hét eseményeiről: ►► 6.



Mindhárom előadó legszívesebben a Rolling Stones-ról beszélt volna...

A Bárdos-napot a szokásoknak megfelelően a pályázatok és versenyek időszaka előzte meg: ezek sorát a média- és az angolverseny nyitotta. A sorozat folytatását számos verseny jelentette: szavalóversenyek, Berlin-vetélkedők, műíró és műelemző, helyesírási, helytörténeti és retorikai verseny. A pályázatok kiírásában arra is törekedtek a szaktanárok, hogy a BORS elnevezésű innováció tartalmához, azaz a Beatles, az Omega és a Rolling Stones ötvenéves jubileumához kapcsolódjanak, és a hét három napján az iskolarádió műsorát is ez határozta meg, amelyet – kivételesen – ezúttal tanárok (Nagy Tamás, Pleier Tamás és Rácz László) szerkesztettek.

A hét péntekje még egy nagy meglepetéssel is szolgált. A reggeli



A döBiTsz fellépése sajnos zártkörű volt, csak a tanárok és a volt diákok élvezhették. Így a Szirmai Bencék által nyújtott háromórás zenei élménnyel a tantestület a diákközösség adója maradt. Reméljük, nem sokáig...

NAGY TAMÁS FELVÉTELEI

A BÁRDOS-NAPI PÁLYÁZATOK NYERTESEI

ANGOL NYELV ■ Képregénypályázat: Szabó Dorina 5. a, mese fordítás: Pataki Zsófia 6. a, olimpia: Kőrösi-Fehér Bence, Pintér András 7. a, Asztalos Tímea-Kancz Flóra 8. a, országismereti vetélkedő: Singing Beans-Reloaded csapat 12. b. **NÉMET NYELV** ■ 5–8. osztályos csapatvetélkedő: Major-Eisler Emese Lilla, Kuklis Nóra, Demeter Zalán, Balatoni Kinga Kata, Lutring Erika 7. a, 9–13. osztályos csapatvetélkedő: Magyar Gergely, Bányász Ákos, Zöld Gábor, Vajnorák Máté, Szabacszi Zseni Csinszka 12. b. **OLASZ NYELV** ■ az évfolyamok legjobbjai: Bélaalvi Bettina 9. d, Beck Judit 10. d, Veres Andrea 11. b, Aszalos Balázs 12. a **SPANYOL** ■ országismereti pályázat: Wiszt Péter 9. a. **MŰVÉSZETTÖRTÉNET** ■ Gabnai Zoltán 6. a, Juhász Zoltán 9. a, Szolnoki Minna 9. c, Reiner Tamara 11. c. **FÖLDRAJZ** ■ Bánsági Gergely ex 10. b. **BIOLÓGIA** ■ Medve Réka 7. a, Kovács Kinga 8. a, Dobos Szilvia 10. d, Kovács Loretta 11. d. **MAGYAR SZAVALÓVERSENY** ■ Bodnár Barbara 13. c, Kiss Márton Attila 6. a, Maklári Zoltán 7. a. **Implom József Helyesírási Verseny:** Pataki Petra Gabriella 9. a. **Magyar irodalmi pályázatok:** Hadobás Titanilla 6. a, Horváth Gyöngyvér 8. a, műíró verseny: Lázár Kata 13. c, stílusparódia-pályázat: Antalóczy Zsanna és Pongrácz Dóra 12. a, **FIZIKA** ■ Medve Réka Katalin 7. a, Szelőczi Dávid, Széplapki Péter, Réda Vince 8. a, Fejes Péter 12. a. **MATEMATIKA** ■ Kovács Fanni 5. a, Kovács Kinga 8. a, Vankó Dániel Gábor 9. a, Mohi Petra 10. c, Beck Judit 10. d, Mezösi András 11. a, Fejes Péter 12. a. **KÉMIA** ■ Balogh Márk 6. a, Kovács Loretta 11. d. **TÖRTÉNELEM** ■ A Vértés Agórája csapatverseny: Asztalos Tímea, Kancz Flóra, Szelőczi Dávid 8. a, Disputa nevű közéleti retorikaverseny: Alexy Viktor, Fenyvesi Viktor 12. b. **MÉDIA** ■ Őt gengszter nevű csapat: Kancz Flóra, Asztalos Tímea, Szelőczi Dávid, Réda Vince és Kovács Kinga. **ÉNEK** ■ Hadobás Titanilla, Kovács Kinga és Szabó Napsugár. Összeállította: KÓSIK MÓNIKA

Faludi Ádám ismét magával ragadta hallgatóit



FOTÓ: MAKSZINSOMIA

A FILM PEREG TOVÁBBI!
Megjelenés után két héttel az
À LA BÁRDOS már színesben
letölthető az iskola honlapjáról:
www.blg.sulinet.hu

A Grundfos a világ egyik vezető szivattyú- és villanymotorgyártója, amelynek célja, hogy világszerte sikeresen fejlesszen, gyártson és értékesítsen kiváló minőségű szivattyúkat, szivattyúrendszereket, elektromos motorokat. Jelenleg két telephelyen (Tatabánya és Székesfehérvár) lévő három gyárban körülbelül 2000 alkalmazottal működik. A következő években a folyamatosan bővülő csoportban a magyar mérnököknek jelentős szerep jut a Grundfos-termékek fejlesztésében, újak tervezésében, valamint a gyártás előkészítésében a világ minden táján lévő gyárakban. Az újonnan, frissdiplomásként a munkaerőpiacra lépő tehetségeket is keresi a cég. A Grundfos folyamatosan fejleszti termékeit és szolgáltatásait, de ez nem lehetséges jól felkészült szakemberek nélkül, mivel szakemberekre, mérnökökre mindig szükség van, és mindig szükség lesz. Azért jöttek el iskolánkba, és tartottak órát a cég munkatársai, hogy ösztönözzék a természettudományos osztályokba járókat a mérnöki pálya választására. Így a 10. b és a 11. b vehetett részt az érdekes bemutatón november 8-án.

Az előadást Farkasné Takács Ágnes vezető HR-specialista nyitotta meg. Ezután Győri-Varga László termékmérnök és Boros Attila belsőtréning-specialista előadása következett. A szivattyú működésével ismerkedtünk, és felhasználásáról hallhattunk, azt is megtudtuk, hogy a Grundfos exportálja a szivattyúkat az Arab Emírátsokba, és a dubai Pálma Szigetek is így jöhettek létre. Ezenkívül a villanymotor előállításáról és kivitelezéséről is tanulhattunk. Ezután Kuti János, az Óbudai Egyetem igazgatója ismertette velünk a mérnöki szakma előnyeit. Hallhattunk az egyetemi életről, érdekes versenyekről, köztük a térszathídról, melynek rekordját 2001 óta a magyarok tartják. Ezt követte Fazekas Bence projektmenedzser, aki a Csodák Palotája egyik előadója is, de most nem ennek képviseletében



Fazekas Bence
szárazjég-kísérletei
mindenkinek
nagyon tetszettek

NAGY TAMÁS FELVÉTELEI

volt az iskolánkban, hanem szárazjéggel mutatott be különböző kísérleteket, véleményünk szerint a diákok ezt élvezték a legjobban, mert ez volt a legérdekesebb, leglátványosabb.

Szerencsésnek érezheti magát a két osztály, hiszen egy nagyon színvonalas előadáson vehetett részt, mely sokunkat lenyűgözött, és elgondolkodtatott a jövőnkkel kapcsolatban is.

VERES ANDREA

PÁLYAVÁLASZTÁSI KIÁLLÍTÁS

Mint minden évben, idén is megrendezésre került a pályaválasztási kiállítás a Tatai Edzőtáborban. Ezeken a kiállításokon a megyéből minden középiskola képviselteti magát, hogy könnyebbé tegye a továbbtanulók számára a választást, minden iskola kap egy standot, ahol várhatják az érdeklődőket.

FOTÓ: DOBROVA ZITA



Ugye, hogy megéri
Vivaldit hallgatni?

A sulink rögtön a bejáratnál az első standot kapta, ahol pénteken és szombaton fogadhatták a diákokat, idén semmi okunk nem volt panaszra! A stand tágas volt, és otthonos lett, hiszen csupa olyan dologgal vártuk a nyolcadikosokat, amelyek nekünk már a hétköznapiainkhoz, identitásunkhoz tartoznak: az iskolánk életének bemu-

A Grundfos első kézzelnyújtása

tatására különböző képeket vetítettünk, az érdeklődők megnézhettek a Bárdos-pólokat, -sálakat, lapozgathatták az évkönyveket, és beleolvashattak az À La Bárdos néhány számába. Egy magnón a 9. árok jóvoltából Vivaldi szólt, így bemutattuk a kalácskoncerteket, és aki valóban belehallgatott a komolyzenébe, az kakaót és kalácsot is kapott. Mivel hagyomány az is, hogy a biológusnapok keretében minden osztály készít reformételeket, ebből is kaphattak ízelítőt a látogatók.

Különlegességnek számított, hogy a lelkesebb diákok különböző kérdőíveket tölthettek ki, ezek segítettek abban, hogy eldönthessék, melyik a nekik való képzés. A komolyabban érdeklődők kártyanaptárt és könyvjelzőt kaphattak. A képzésekről szórólapokat is osztogattunk, de akikben további kérdések is felmerültek, azok az ott lévő tanárokhoz és diákokhoz fordulhattak bővebb információért.

Mi – 11. bés lévén – a természettudományos képzést népszerűsítettük, a kérdőíveket, kézsajánlókat is magunk fogalmztuk. A 11. a osztályos diáktársaink készítették a reformételeket, a szervezésben, vendégek fogadásában pedig a 9. a osztály tagjai is lelkesen segítettek. Természetesen sok tanár szervezőmunkája kellett ahhoz, hogy méltón képviselhesük iskolánkat.

Örülünk, hogy részt vehettünk ezen a rendezvényen, és segíthettünk az általános iskolásoknak abban, hogy továbbtanulási intézménynek végül a Bárdost válasszák.

TAKÁCS-VERES

„AUSCHWITZMA MŰZEUM”

Iskolánk 2012. október 20. és 22. között kirándulást szervezett egy jelentős történelmi helyszínre, Auschwitz-

ba. 8. Azért, hogy az út alatt szerzett tanulságokat átadják, a kirándulók közül Barkaszi Gabriella (13. c), Marton Edit (13. c), Rotyis Cintia (11. a) és Szigethy Ágnes (12. a) beszámolót készítettek az iskola tanulói számára a kirándulás helyszíneiről, eseményeiről, és természetesen sok plusz információval készültek, hogy még izgalmasabbá tegyék a beszámolót. Az élménybeszámolóra 2012. november 11-én került sor. Két helyszínen zajlott egyszerre. A tanulók egyik fele az aulában, másik fele az ebédlőben hallgathatta a négy lány beszámolóját, és tekinthette meg a kirándulás készült képeket. A képek segítségével bemutatták, melyik helyszínen mit láttak, és elmondták, hogyan érezték magukat.

Ez a kirándulás a résztvevők számára emlékezetes marad, és szerencsére sikerült az iskola diákjai számára is emlékezetessé tenni azáltal, hogy elmesélték, milyen érzés is volt ott lenni Auschwitzban.

SZÍNHÁZ FÉL ÁRON!

A Bárdos László Gimnáziumban minden évben van lehetősége a diákoknak színházlátogatásra, színházberlet vásárlására. Idén Fadilné Eizen Erika tanárnőnek köszönhetően iskolánk pályázatot nyert, így nagy kedvezménnyel vehették meg az iskolába járók a bérleteket.

A tatabányai iskolák az önkormányzat által támogatott közszolgálati bérletekre pályázhattak. A Bárdos László Gimnázium megnyerte a pályázatot, amely 300 ezer forint értékű támogatást nyújtott a bérletet vásárló diákoknak és tanároknak. A bérletek négy előadást tartalmaznak a Népház műsorai közül, többek között Az ügynök halála, az Édes Anna és a Gengszterek című előadásokat. Iskolánkban 74 diák Latinovits-bérletet és 21 felnőtt Tolnay-bérletet vehetett át. Az iskolában számos kulturális programmal találkozhatunk már, perzsa a színházba járás eddig is a legnépszerűbb volt, de a pályázatnak köszönhetően most sokkal több diák vásárolt bérletet ezzel is növelve a színház látogatóinak és támogatóinak számát.

ANTALÓCZY-PONGRÁCZ

LENT: A pályaválasztási roadshow a nyílt napokkal folytatódott

FOTÓ: MAKSZIM SOMA



Süveges Vilmos-sportnap

A hagyományos tanár-szülő sportnapot – amely 2010 óta Süveges Vilmos alapító igazgató nevét viseli – november 10-én, szombaton délután szerveztük meg a tornateremben. A hosszúra nyúlt munkahét nem biztosított kedvező feltételeket, ennek ellenére szép számmal gyűltek össze a szülők és a tanárok, hogy a hagyományos sportágakban (labdarúgás, kosárlabda, asztalitenisz és sakk) megmérkőzzenek egymással. A sportpálya fáradó hősei a 11. bés leányok által szervezett büfében tölthettek



Nagy Tamás és Rajcsány Miklós kifáradásukig megbénították a szülők védelmét

fel friss energiával, ehhez a Nebuló Kft. (Nemes Jutka néni élelmészvezető) biztosított Márton-napi libazsiros finomságokat.

A sportnapon a következő eredmények születtek: labdarúgásban jobb gólkülönbséggel szerzett első helyezést a szülők csapata a tanárok előtt, de a gólkirály Nagy Tamás igazgatóhelyettes lett. Kosárlabdában a tanárok csapata visszavágott a focis vereségért. A pingpongasztal női bajnoka Bükkösi Klára, 2–3. lett holtversenyben Svábné Sajtos Barbara és Fadilné Eizen Erika. A férfiaink mezőnyében első helyezett ért el Wiszt Attila, aki Sváb Pétert és Dr. Knitzky Nándort utasította maga mögé. A sakkasztal reprezentánsának is Wiszt Attila bizonyult, itt Hoffer József és Sváb Péter gratulálhattak neki.

SZELLEMI MŰHELYEK A BÁRDOSBAN

Iskolánk 2013 áprilisában a TUDOK országos döntőjének ad helyet. Ennek, illetve az intézményünkben évek óta folyó szellemi műhelymunkának apropóján hívták meg Nagy Tamás tanár urat 2012. november 22-én, csütörtökön az EDUTUS Főiskola Válság és Növekedés című konferenciájára. A főiskola rendezvénye egy többnapos programsorozat egyik állomása volt.



Korcsmáros Tamás a KutDiákot mutatta be a hallgatóságának

Disputandum

Retorikaverseny a Bárdosban

A digitális karórak kétszer csipogtak – ezúttal egy különleges alkalom kezdetére hívták fel a figyelmet. Október 26-án, pénteken fél háromkor megtelt a 105-ös tanterem érdeklődő tanárokkal és diákokkal: másodjára rendezték meg a Bárdos László Gimnáziumban a tavaly már nagy sikert arató Disputa közéleti retorikaversenyt.

A döntőbe a több mint tizenhat jelentkező közül nyolc versenyző jutott be. Nemcsak egyénileg, párban is el lehetett indulni, így négy páros és négy egyéni versenyző állhatott a zsűri és az iskola közönsége elé.

A verseny feszült koncentrációval indult: az első nyolc percben a versenyzőknek egy-egy versenytársuk munkájával kellett megismerkedniük, és azzal kapcsolatban egy kérdést megfogalmazniuk. Amikor a versenyzők visszatértek a terembe, és leadták kérdéseiket a zsűri tagjainak, a közönség is egyre nagyobb izgalommal várta a megemlékezést.

Idén Arzt Pintér Anna újságíró, Dr. Kancz Csaba alpolgármester úr és Rác László tanár úr tehetett fel érdekes kérdéseket és véleményezhette a versenyzők érveléseit.

A versenyt Beck Judit kezdte egy napjainkban nagyon fontos, sokakat érintő témakörrel „Lökd ide a sört!” – Sikeres lehet egy buli alkohol és drogok nélkül? címmel írt érvelő fogalmazásával, melyet ellenfele és a zsűri keresztkérdéseivel szemben kellett megvédenie. Őt Antalóczy Zsanna és Szigethy Ágnes párosa követte a könnyűzenei témában, majd Bánfás Ákost, May Juditot, Sánta Bencét és Sirokmán Alexet, Althöfner Henriettát, Antal Dalmát, végül Alexy Viktor és Fenyvesi Viktor kettősét hallhattuk. A közel kétórás vetélkedés alatt a közönség is felvette a verseny ritmusát,

Az emeleti díszteremben zajlottak a Jelen Értékek szekció előadásai, ahol a programokról előzetes tájékoztatást a szekció elnöke, Magyar Gábor adott. Bartók István rektor köszöntővel nyitotta meg a konferenciát, melyet Fűrész József, a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság elnöke kezdett meg. Később Dr. Korcsmáros Tamás ismertette a KutDiák mozgalom kutatási lehetőségeit és tudományos versenyait, majd a tatabányai Rotary Clubról, a sulinetről, a Natról és a kerettantervekről kapott tájékoztatást a hallgatóság. Nagy Tamás tanár úr beszámolójában a Bárdosban folyó szellemi munkáról, tudományos érdeklődésű tanulóik tehetséggondozásáról adott tájékoztatást a helyi és országos szervezetek képviselőinek. Iskolánk képviselői mellett az Árpád két legjobb versenyzője és egy tanár is beszámolt eredményeikről. – AZS –

MEGHIRDETETT TÉMAKÖRÖK

Az izgalmasnak ígérkező versenyre a következő témakörök kidolgozásával lehetett nevezni: **1.** „Kövéren és kopaszon a hangertőt már nem bírom” – Athidalható-e a szakadék a generációk különböző zenei ízlésvilága között? **2.** Házirenddel a hormonok ellen? – Mennyi önfegyelem várható el az iskolában a szerelmespároktól? **3.** Tesztünk érte vagy tesztünk rá? – Fontos még a diákság számára a működő iskolai demokrácia, illetve a tartalmas diákélet? Apropó: huszonnyolc tanuló vett részt az idei diákközgyűlésen. **4.** „Lökd ide a sört!” – sikeres lehet egy buli alkohol és drogok nélkül? **5.** Gyalogosan az agorára – Autómentesen jobban működnek a városközpontok? **7.** Szívet cseréljen, aki mezt cserél! – Legjobb sportolóink csak külföldön érvényesülhetnek igazán? **8.** Fenntartható fejlődés – fenntartható átverés? – Profitot hoznak, divatot teremtenek, vagy valódi megoldást jelentenek a környezetvédelem ürügyén kínált iparcikkek?

szinte átélte a hangulatát, és talán a versenyzők izgalmaival válaszolta meg magában a zsűri kérdéseit, és gondolkodott el új kérdéseken a témával kapcsolatban.

FOTÓ: HAMMER ADÁM



Fenyvesi Viktor és Alexy Viktor, a verseny győztesei

Miután már minden versenyző túl volt a kérdéseken, egy új hangulat lett úrrá a termen: mindenki kíváncsian várta a zsűri döntését. „Vajon mi lesz az eredmény?” „Vajon ki volt a legjobb?” A zsűri elvonult... Nehéz döntést kellett hoznia. Dr. Kancz Csaba, a zsűri elnöke az eredményhirdetés során arról beszélt, hogy a legtöbbször előforduló hiba az volt, hogy a versenyző nem a feltett kérdésre válaszolt. Elmondta jó tapasztalatait is: a versenyzők jól felkészülten és a témát jól átlátva tudták érveiket megindokolni. Ezután az eredményhirdetés következett. Az első helyen az Alexy Viktor-Fenyvesi Viktor páros végzett, második helyen szintén egy kétfős csapat, Antalóczy Zsanna és Szigethy Ágnes, a harmadik helyen pedig May Judit végzett. Gratulálunk a győzteseknek, és köszönjük a szervezőknek, a programért felelős Seffer Tímea tanárnőnek és Nagy Tamás tanár úrnak, hogy ilyen színvonalas vetélkedőben lehetett részünk. JUHÁSZ ZOLTÁN

Vogel Rudolf, a Beatles előadója
bájos riporterre társaságában

A tatabányai Helter Skelter

„Mindig mindent megtanulunk, cserébe elviselhetetlenek leszünk!”

A szervezők arra kérték fel, hogy az Omega-ról tartson előadást, a Rolling Stonesról szeretett volna, végül a Beatles mellett döntött. Bee Gees, Metallica vagy Deep Purple... Vogel Rudolf otthonosan mozog a zenei élet legkiemelkedőbb együtteseinek körében, bár szívéhez a „gombafejúk” állnak a legközelebb.

ÉTVEN éve robbantak be az életébe, és azóta is rendíthetetlenül ott vannak a mai napig. Gimnáziumi éveit nagyban befolyásolták, hisz ez a lázadás időszaka volt. Ehhez tartozott a hosszú hajviselet, az unikumnak számító farmernadrág, a beat-zene hallgatása éjjel-nappal és nem utolsósorban a Magyarországon elsőként Beatles- és Rolling Stones-dalokat sugárzó Szabad Európa Rádió hallgatása és levelezés a zenei munkatárssal, Ekecs Gézával, ismertebb nevén Cseke Lászlóval. Ez a magatartásforma összességében a magyar kommunizmus „rot-hadó kapitalizmust” tiltó politikája ellen irányult. Azonban a tanárok tanulmányi téren nem

találtak fogást rajta és az osztálytársain. Egy hosszúra nyúlt Omega- vagy Illés-koncert után számolniuk kellett a következményekkel, vagyis a másnapi iskolai számonkéréssel, hisz a tanárok ezt az időtöltést elviekben elítélték. De mindig mindent megtanultak, cserébe magatartásuk olykor elviselhetetlen volt. Az iskolai köpenyűk hátulját teleírták Beatles- és Rolling Stones-idézetekkel. Ilyen volt a „Let's spend the night together” is.

Nem véletlenül kapta Vogel Rudolf becenevén a Beatles egykori slágerének a címét: Helter Skelter. Baráti körében hívták csak így, de azt ő is elismerte, hogy kiszámíthatatlan volt, szeretett a csúcsra törni és onnan lefelé haladni, akár egy csúszdán, majd újra felfelé indulni.

A Bárdos-napi előadását is nagyban áthatotta a Beatles iránti szeretete. A másfél órára nyúló prezentáció ötvözte az együttes fejlődéstörténetét a kezdetektől a felbomlásig, koncertfelvételekből és albumokról vett szá-



FOTÓ: MAKSZIM SOMA

mok lejátszásával tette sokrétűvé a bemutatót. Nemcsak a diákok élvezték az előadást: a tanárok is éppoly aktív befogadók voltak, mint a tanítványaik. **ANTALÓCZY ZSANNA**

A Bereményi-rajongók Eldorádója

A József Attila Megyei Könyvtár irodalmi előadásorozatának aktuális részeként november 10-én Bereményi Géza életútjáról hallhatott a közönség. A közönségtalálkozó nyilvánvalóan mást jelentett a különböző korú résztvevőknek. A következő írás FEKETE SÁRA és édesanyja közös alkotása: egyrészt egy gimnazista ismerkedését dokumentálja az író életútjával, másrészt a felnőtt generáció gondolatait rögzíti.

Anya javaslatára elmentem a József Attila Megyei Könyvtárba; ugyanis Bereményi Géza tartott előadást. Egy igen érdekes beszámolót hallgathattunk meg egy író, filmrendező, dalszövegíró s egyben színházi szövegíró és rendező életéről.

Berményi? Jaj, de jó, megtudhatjuk a ku-

lisszatitkokat Cseh Tamás dalszövegeivel kapcsolatban? Beleláthatunk a „60-as években tetőző ifjúsági problémába”? Esetleg láthatjuk a forgatókönyvíró szemüvegén át '56 eseményeit?... Gyermekkorában rengeteget köszönhetett nagyszüleinek, ugyanis születése után náluk nevelkedett, mivel nagyapja megvásárolta édesapjától; ők mentették meg egy halálos betegségtől, a torokgyíktól. Emellett természetesen nagyon sok szeretetet is kapott tőlük.

Á! Heuréka! (Pardon! Mondhatnám: Eldorádó!) Önéletrajzi ihletés, panelek megalkotása. Útlevél nekünk, hallgatóknak egy életúthoz. Izgalmas. Kicsit olyasmi, mint utcáról belesni az esti sötétségbe egy ház kivilágított szobájába...

Édesanyja gyakran látogatta, de amikor összeházasodott egy erdélyi férfival, úgy gondolták, magukkal viszik, és velük fog élni. Az ekkor még Vetró Géza nevű kislány új nevet is kapott. El kellett kezdenie iskolába járni. A gimnázium első osztályában néhány komolyabb probléma miatt kirúgták az összes budapesti gimnáziumból, így Pápara ment, ahol remek társaságba került. A tanárok biztatták, és amikor édesanyja meglátogatta, szinte el sem hitte, mikor az igazgató dicsérte az ő fiát. *Érdekes, hogy hogyan lehet egyszerre rút a szép és szép a csúf. Maradandó élmények számunkra, melyet mások lehet, hogy elítélnek. Nekünk mégis kedvesek. Építőelemei életünknek.*

A gimnázium befejezése után leérett-ségizett. Automatikusán mehetett volna egyetemre, ám ekkor megkapta katonai behívóját. Egy év elteltével került újra Pestre, de ekkor már szinte senkit nem ismert, semmi nem kötötte a városhoz. Egy barátja javaslatára bekapcsolódott a Fiatal Írók Klubjába. Itt kezdődött írói

pályafutása. Később már filmek rendezésére, dalszövegek írására is felkérték. *Megtalálni a nyilvesszőhöz a nyilat, mellyel legmesszebbre lehet lőni, s végül célba találhatunk.*

Berményi Géza a mai napig sikeres mindhárom „szakmájában”: íróként, filmrendezőként és színházi emberként. Sok kiemelkedő alkotás született meg kezei alatt. Ilyen például A svéd király (novelláskötet); az Eldorádó, A Hídember (filmek), továbbá rengeteg dalszöveget írt Cseh Tamásnak, jelenleg pedig Udvaros Dorottyának és Cserhalmi Györgynek.

Az író bevállása szerint most éppen életrajzát próbálja megírni, a közönségtalálkozó is ehhez volt segítségként: rendszerezhetette a gondolatait. Bár nem éltem azokban az időkben, amikor a pályája kezdődött, de megpróbáltam átérezni az ő helyzetét, és megérteni azt, hogy mit miért csinált. Valószínűleg ez annál egyszerűbb, minél többet élt valaki azokban az években. Például anya is sokkal tisztábban láthatta az eseményeket, de mellettem az öcsém is ott ült. Neki a közönségtalálkozó egyelőre „csak” egy bácsi érdekes, szórakoztató életét jelentette.

À LA BÁRDOS A Bárdos László Gimnázium élménymagazinja. Megjelenik ötször egy tanévben. XXIV. évfolyam, 2012. májális hava. Lapszerkesztők: Antalóczy Zsanna, Kis Dávid, Pongrácz Dóra. Munkatársak: Makszim Soma fotóriporter, Vankó Bence. Olvasószerkesztő: Sipos Etelka. Felelős szerkesztő: Dobrova Zita. Technikai szerkesztő: Nagy Tamás. Felelős kiadó: Pleier Tamás igazgató. A lap címe: Bárdos László Gimnázium. 2800 Tatabánya, Gál István-lakótelep 701. Tel.: 34/311-749 E-mail: nohab008@freemail.hu, dzit@vipmail.hu A címlapon Nagy Tamás felvételén ötödikesek belépnek a Bárdost jelképező „aranykapun”.



Egyszer csak ott állt közöttünk szellemi életünk egyik legnagyobb kiválósága

FOTÓ: DOBROVA ZITA



FOTÓ: DOBROVA ZITA

Az első Bárdos-napunk

Kilencedikes élménybeszámoló

Október huszonhetedikén, szombaton végre eljött a nagy nap: erre készült az egész iskola több mint egy hónapja. Már nyolc óra előtt szinte önkívületi állapotban szaladgált fel-alá a folyosókon a sok izgatott diák. A szervezők elvégezték az utolsó simításokat, majd kezdetét vette az ünnepség.

A Bányász himnusz eléneklése után Borsodi Inez ismertette az aulában összegyűlt, ünnepelőbe öltözött tömeggel Bárdos László életét és munkásságát. Ez főleg a bejövő osztályok számára volt érdekes. Majd Pleier Tamás igazgató úr beszéde következett, és megkoszorúztuk a Bárdos-émlékművet. Ezután jött az eredményhirdetés, melyet már több tanuló is izgatottan várt, az elmúlt néhány hétben ugyanis rengeteg verseny került megrendezésre. A matekzenik-től kezdve a művészet szerelmesein át mindenki talált kedvére való megmérettetést magának. Az első helyezetteknek járó jutalmat Pleier Tamás igazgató úr adta át. Többek között díjazta Fábrián Klaudiva kilencedik évfolyamos tanuló is, akit nemrég a városi diákönkormányzat elnökévé választottak, így az ünnepségen azt is megtudtuk, hogy kihez forduljunk, ha kérdésünk van, vagy segítségre szorulunk. Rengeteg nyelremény került kiosztásra, és meghallgathattuk a szavalóverseny győztesét is. Végül a Bárdos-

indulót énekelgetve visszavonultunk az osztálytermünkbe.

Ezután a bejövő osztályok (az ötödik és kilencedik évfolyam) belekóstolhattak a bányászélet viszonyosságai, ugyanis szakadó esőben sétáltunk fel a skanzenig vezető, nem éppen rövid úton. Mikor Seffer Timea és Vécseyne Kiss Ibolya tanárnő vezetésével bőrig ázva megérkeztünk a múzeumba, az idegenvezető fogadott minket, aki megannyi érdekes információval szolgált a bányászok életéről. Másfél óra múlva már el is felejtettük, hogy esik az eső, és a cipőnkben hullámzó víz mennyisége is csökkenni látszott. Megismerkedhettünk a bányászok munkájával, szokásaival, de a kedvencünk mégis a régi iskolaépület volt, ahol székek híján a fél osztály a számápadba ült (bár mi ezt inkább viccesnek találtuk, mint kínosnak). Ezután – csaknem egyórás késéssel – elindultunk visszafelé. Az utolsó száz méteren már igencsak siettünk, ugyanis az eső újra rákezdett. Valószínűleg még soha nem örültük ennyire, hogy visszaértünk a meleg, de főképp száraz iskolaépületbe. Most már mindannyian szívesen emlékezünk a skanzenben tett látogatásunkra, bár néhány fiú még azóta is gyászolja elázott frizuráját.

Miután kihevertük a sétát, és pótoltuk az energiavesztésünket, a végzősök meghozták a feladatlapokat, melyeken nagyon jól szórakoztunk. Volt kincskeresés, melynek köszönhetően maratoni távot futottunk mind a négy emeleten. A totókban úgyszintén voltak ötletes feladatok: például a 107-es tanteremben lévő székeket kellett megszámolnunk, később pedig karikatúrát kellett

rajzolnunk az osztályfőnökünkről. De a kedvencünk az utolsó feladat volt, melynek során tanárainkat gyerekkori fényképeikről kellett felismernünk.

Eközben a felsős osztályok rendhagyó irodalomórákon vehettek részt, és a művészettörténeti pályázatra érkezett Beatles, Omega és Rolling Stones témájú rajzokból kiállítás is nyílt. Az aulában pedig karaokeverseny folyt, amire meglepően sokan jelentkeztek. Az énekarosok megint kitétek magukért. Fél egykor viszont minden programnak vége lett, és hazamehetünk felkészülni a tökmagbulira.

Négy óra előtt már egész tömeg gyűlt össze az aulában, és az osztályok még egyszer elpróbálták a táncukat, aztán elkezdődött a műsor.

Az első tánc az ötödik ásoke volt, akik Vécseyne Kiss Ibolya tanárnő segítségével egy tündéri műsort adtak elő. Mindenki olvadásnak indult, amikor a kis mosolygós, kockás inges apróságok akcióba lendültek. Ezután a kilencedik bé jött, ők egy szépen kidolgozott, humoros koreográfiát mutattak be. Utánuk a cé következett, ez az osztály a hagyományokhoz híven hozta a formát, és napjaink slágereiből összeállított produkcióval remekelt, ez sokak tetszését elnyerte. Utoljára a dések jöttek, akik szintén egy remek táncdal léptek fel.

Ezt követte a gólyaavatás. Térdre ereszkedve, tökmagot a fogaik közé szoritva kellett megesküdnünk a tizenharmadik céseknak, javarészt olyan dolgokat fogadtunk itt meg, melyeket a közeljövőben valószínűleg nagyon meg fogunk bánni. Természetesen a beavatási feladatok sem maradhattak el: elsősorban liszttel dobált minket, de voltak, akik csuromvizet hajjal buliztak tovább. Az eredményhirdetésen pedig megtudtuk, hogy az osztálytánc nyertese a kilencedik bé, a teremdíszítés pedig a kilencedik cé lett.

Majd következett a diszkó. Sokan ugyan a nagyobb városokba mentek megünnepelni a bárdosossá válásukat, de azért éppen elegendő maradtunk egy jó kis iskolai bulihoz. Akinek kedve volt, táncolhatott, de aki pihenni vagy csak üldögni akart, annak erre is volt lehetősége: az alagsorban büfé várta őket, a padokon pedig kártyázhattak és beszélgethettek is. Szintén az alagsorban, az énektérben tea ház működött. A sötétítőfüggönyök, a mécsesek fénye és a füstölők illata meghitt légkört teremtett. Hallhattunk zongorajátékot, bárdosos tanuló énekeit, de hét órától öregdiákjaink is felléptek. Kilenc órára már majdnem mindenki hazament, csak néhány tanár és diák maradt, akik összepakolták a buli „romjait”. Ekkor olyan program kezdődött, mely a szülőknek, öregdiákoknak szól.

Szerintem nem volt olyan, aki ne élvezte volna mind a tökmagbulit, mind a Bárdos-napi programokat. Köszönjük a tanároknak és a szervezésben részt vevő diákoknak a felejthetetlen élményt. Mindenki nagyon jól érezte magát, és mihamarabb meg szeretné ismételni ezt. Azt hiszem, nem én vagyok az egyetlen, aki gyakrabban szeretne hasonló programokat!

SZOLNOKI MINNA

Nem csak a diákok élvezték a karaoke-t...



FOTÓ: MAKSYM SOMVA

Néphagyomány dalban, táncban, tudományban

Iskolánk vendége volt Gerzanic Magdolna népdalkutató

Iskolánkban nagy érdeklődésnek örvendett Dr. Gerzanic Magdolna november 20-án tartott népzenei előadása, amely része volt a „Gyökerek és szárnyak” elnevezésű programsorozatnak.

Bevezetesként Pleier Tamás igazgató úr köszöntötte a közönséget és az előadót, aki egykor iskolánk pedagógusa volt, majd Kiss Viola és Fenyvesi Melitta, 10. d osztályos tanulónk énekét hallhattuk. Az elhangzott dalokat Magdi néni gyűjtéséből választották, és

ő meghatottan látta, hogy több évtizedes munkája nem volt hiábavaló. Az ezt követő körülbelül egyórás előadás nagyon jó hangulatban telt el, a tanárnő nagyon közvetlenül mesélt személyes élményeiről, leginkább a megyében végzett népzenei gyűjtőmunkájáról.

Magdi néni Ungváron született, majd városunkban, Tatabányán érettségizett le. Később Pécsen végzett magyar-ének-zene szakon. Folklorgyűjtő szvenvedélyét Dr. Barsi Ernő – egykori tanára – inspirálta. Doktori disszertációját a Komárom-Esztergom megyei hagyományok témájában készítette el, amelynek anyagát három magyar, három német és három szlovák faluban gyűjtötte össze.

Maga az előadás nagyon reprezentatív volt, többek között egy videofilmbe is bepillantást nyerhettünk, amelyben látható és hallható volt sok szép népdal, népi játék, ringatóénekek, népi szokás. A felvételeket megyénkben készítették, például Neszmélyen, Mocsán vagy Dunaszent-

miklóson. A műsor zárásaként iskolánk készült egy kis meglepetéssel vendégünk tiszteletére, mégpedig a Bányász Táncegyüttes bárdosos tagjainak karikázó táncával. A lányoknak a tancot erre az alkalomra Barkócziné Öller Gabriella – egykori bárdosos diák, most a 11. bős Gergely és a 6. ás Réka édesanyja) tanította be. Magdi néni a gyönyörű meglepetés hatására egészen meghatódott, nagyon megdicsérte a néptáncos lányokat, majd viszonzásképpen gimnáziumunknak ajándékozott néhány darabot a Komárom-Esztergom megyei hagyományok című kötetéből, amely tartalmazza fáradságos, mégis elhivatott gyűjtőmunkájának egy részét.

Az előadás végeztével véleményem szerint mindannyian igen kellemes élményekkel távoztunk, és nagyon örülök neki, hogy Magdi néni – elfogadva az iskola meghívását – ilyen sokrétű tudással gazdagított minket.

SZABÓ NAPSUGÁR



A bárdosos táncegyüttest vastaps köszöntötte

A bárdososok nagy októberi utazása

Ezt egyszer mindenkinek látnia kell!

UTUNK egyik végcélja ott lebegett mindannyiunk képzeletében, és ez érthetően kissé feszülttette a hajnali indulást. A két tanár igyekezett felkészíteni bennünket a torokszorító döbbenetre is, amely a mindenki által ismert történelmi helyszínen, Auschwitzban várt ránk. Munkájuk sikerrel járt: ez az utazás felejthetetlen élményt nyújtott a kirándulás minden résztvevőjének.

FOTÓK: NAGY TAMÁS

Felhők közül a föld alá

Október 20-án, hajnali fél ótkor a Bárdos László Gimnázium parkolója táskákkal felpakolt, álomittas diákokkal telt meg. Bár a csipős hideg valamicskét frissített a társaságon, a kirándulás miatt érzett izgalmat egyelőre a pihenés utáni vágy váltotta fel. A buszunk, mely az elkövetkező napokban szinte az otthonunkként szolgált, öt óraker indult meg álmosan pisgoló

rakományával. Az ötórás út első felét mindenki azzal töltötte, hogy felkészüljön az előtte álló nehéz napra, azaz húzta a lőbört. Azonban a külföldi levegő előbb-utóbb felélénkített mindenkit, így csakhamar a lenyűgöző táj vonta magára figyelmünket. A hangulat még lírai és harmonikus volt, szinte elfelejtettük, milyen borzalmak nyomába indultunk. Ősz lévén a hegyeket borító erdőség a legkülönbözőbb színekben pompázott, és a völgyekben csobogó patakok számtalanszor kísérték utunkat. Am a látványt nem sokáig élvezhettük, csakhamar elértek azt a tengerszint feletti magasságot, ahol már eltakarták szemünk elől a tájat az alacsonyan gomolygó felhők.

Első állomásunk Szlovákiában volt, a nem kevés magyar vonatkozással rendelkező Árva váránál. A köcsoda az Árva folyó szintje felett 112 méterre magasodó sziklára épült valamikor a tatárjárás után. Olyan híres történelmi személyek birtokolták, mint Corvin János, Szapolyai Imre vagy Thököly Imre. Jó érzés volt felfedezni a kiállított festmények között Esterházy Miklóst vagy Zichy Ferencet, ugyanakkor fura volt hallani saját történelmünket egy idegen nyelvű tárlatvezető szájából.

Kis csapatunknak nem kevés fáradságába került, míg a vár több mint kétezer lépcsőfokát megmászta, azonban az elének táruló látvány kárpótolt bennünket mindenért. Természetesen az utat lefelé is



Csoportunk Birkenau végzetes vágányain

Iskolánk tanulmányi kirándulást szervezett Lengyelországba október huszadikától huszonkettedikéig. Rácz László és Nagy Tamás tanár úr vállalta a nem is olyan egyszerű feladatot, hogy lehetőleg minél részletesebben és átéltetőbben bemutassa az utunkba eső helyek nevezetességeit, érdekességeit és hangulatát.

Rác tanár úr a Wawel nevezeteseit a Krakóban mindenhol általános rézmaketten mutatja be



meg kellett tennünk, így már alig vártuk, hogy lepihenhessünk végre a buszban, és folytassuk utunkat a következő állomásig.

Késő délutánra érkeztünk meg Wieliczkába. Nem is a Krakó melletti kisváros volt érdekes, sokkal inkább az alatta 327 méter mélységben elterülő sóbánya, mely amellet, hogy a mai napig folyik bizonyos részein a termelés, múzeumként működik. 64 métert lépcsőztünk lefelé, mire a kiépített folyósórendszerhez értünk. Nem szűk kis alagutakat kell elképzelni, a kifaragott járatok bizonyos részein egy kamion is kényelmesen elférhetett volna. Ahhoz képest, hogy a föld alatt sétáltunk, lenyűgöztek minket a hatalmas terek, melyeket a bányászok alakítottak ki az évszázadok során. Hatalmas meglepetés ért bennünket, mikor szembe találtuk magunkat Szent Kinga emlékművével, és végighallgattuk a bánya kialakulásának legendáját. Kinga – a lengyel bányászok védőszentje – ugyanis magyar királyné volt. Ezek után egyik ámulatból a másikba estünk, ahogy végigvezettek minket a bánya történetét bemutató kiállításon. Megízlelhetjük a bánya patakjában csordogáló sós vizet, megcsodálhatjuk a hatalmas kápolnákat. Ezek gigantikus méretűek és csodás, aprólékos kidolgozottságúak, és szinte hihetetlen, hogy a bányászok készítették saját két kezükkel, s mindössze a rendelkezésükre álló sós kőzetet használták hozzá fel.

Az időérzékünket teljesen elvesztettük ilyen mélységben, így miután felvontattak bennünket egy liftkén nevesített lélekvesztőn a felszínre, meglepődve konstatáltuk, hogy már sötét van odakint. A Wieliczkától Krakóig vezető út mindössze húsz perc volt, amit semmiségnek éreztünk az egész napos buszozgatás után. Örömmel pattantunk ki a járműből, miután megérkeztünk Krakó főterére, és már alig vártuk, hogy elfoglaljuk végre a szállásunk. Rác László tanár úr egyik helyi ismerőse fogadott bennünket, és segített a tájékozódásban. Társaságunk utazótáskákkal és hátizsákokkal felszerelve végre megindult átmeneti lakhelyünk felé, melyet az ígért öt perc helyett apró kerülővel negyed óra alatt el is értünk.

A Goodbye Lenin Hostel előtt újabb negyedórát töltöttünk fagyoskodással, hiszen a bejelentkezés sem ment zökkenőmentesen.

Miután megúsztuk, hogy orosz és brazil fiatalokkal kelljen megosztanunk szobáinkat, nem kis megkönnyebbüléssel rohmoztuk meg az otthonos kis lakosztályokat.

Am pihenésről szó sem lehetett. Berendezkedés után várt még ránk egy esti séta a városban. Fáradtan és éhesen vágtunk neki az újabb túrának. Megtekintettük a krakkói sárkányt, mely csakugyan lángnyelveket köp az éjszakába bizonyos időközönként. Végig hallgattuk Krakó herceg és a város legendáját, majd élvezve a belvárosi éjszakát végre megvacsoráztunk.

A rendíthetetlenek is megrendültek

Másnap reggel a svédasztalos reggeli után megindultunk a kirándulás középpontjában álló Auschwitz felé. A buszon még kibolondoztuk magunkat, hiszen nagyon jól tudtuk, hogy már nem sokáig viháncolhatunk. Mikor megérkeztünk az Auschwitz I névre hallgató múzeumhoz, mindenki torkát elkezdte szorongatni valami nyomasztó érzés. Megkaptuk fülhallgatóinkat, majd megismerkedtünk az idegenvezetőnkkel. Csatunkhoz hozzáverődött néhány magyar turista, akik kihasználták az alkalmat, hogy Suták Vanda (12. a) fordított nekünk, hiszen az idegenvezetés angol nyelven folyt.

Atléptük a hírhedt „Arbeit macht frei” (A munka felszabadít) feliratú kaput, majd átadtuk magunkat a döbbenet és felháborodás érzésének. A kiállítás rögtön egy magyar zsidó család egész falat beborító fényképével kezdődött, melyet egy SS-tiszt fényképezett az auschwitzi vasútállomás peronján, mielőtt a családot a gázkamrába vezették volna. Rengeteg hasonló témájú, főként magyar zsidókat ábrázoló fényképet láttunk még. Ami talán a legjobban megrázott bennünket, az az emberek arcán látott halálos nyugalom volt. Azok a szerencsétlenek tényleg nem tudták, mi vár rájuk, és ezt egy fényképen visszalátni borzasztó érzés volt. És az igazi megrendülés csak ezután jött! Barakkról barakkra jártunk, miután láttuk a kéttonnányi levágott haját, azt a tömérdek mennyiségű cipőt (gyermekeket és felnőtteket), a kiállított művésztagokat, bőröndöket, játékokat és használati tárgyakat, melyeket elkoboztak a deportáltaktól, valami bennünk is meghalt. Szörnyű volt a kor kegyetlenségével

szembesülni. Persze mind fel voltunk készülve rá, mivel is lesz dolgunk, mégis letaglózott bennünket. Az idegenvezetőnk mindent részletesen elmagyarázott, és történetekkel egészítette ki a tényeket, melyeket túlélők osztottak meg a nyilvánossággal.

A gázkamra volt a legmegrázóbb. Belépni egy helyiségbe, melyben azelőtt százazrek haltak kínhalált, rettenetesen nyomasztó volt. Alig vártuk, hogy elhagyjuk a tábort. Azonban a túrának korántsem volt vége. Néhány percnyi buszozás után átértünk Auschwitz II – Birkenaubába, a valódi haláltáborba. Bár a táborból magából már csak kevés maradt fenn, hiszen a fabarakkokat lebontották a helyi lengyel lakosok, ám a fontosabb kőépületek, mint például a vizesblokk, épségben fennmaradt. Megtekintettük az elpusztult zsidók tiszteletére emelt emlékművet is, melynek egyik tábláján magyarul is olvasható a tiszteletszöveg.

Az idegenvezetés után készítettünk pár „spontán” csoportképet, majd megrendültem, a látottaktól és hallottaktól nehéz szívvel indultunk vissza Krakóba. Este közösen vacsoráztunk egy nagyon kellemes, barokk stílusú étteremben, ahol megkóstolhattuk a lengyel specialitásokat és különlegességeket, miközben a korhű ruhába öltözött pincéernők és a bárzongorista gondoskodtak a korabeli hangulatról. Vacsora után pedig belevetettük magunkat a belvárosi éjszakai életbe, mely különösen jóleső és kikapcsoló volt egy ilyen sokkoló nap után.

Éjszakai csendélet és a hazafelé vezető út

Utolsó reggel mindenki fáradtan ébredt. Búcsúzásképpen tettünk még egy városnéző sétát Krakóban. Megnéztük a Mária-templomot, a Piacteret (ahol a konyhanyelvi szinten magyarul is beszélő eladóktól szuvenírt vásárolhattunk), a Wawel királyi palotáját, és a nyakunkba vettük a várost, hogy eljussunk Kazimierzbe, a város híres zsidónegyedébe. Nagyjából egy óra múlva, több irányváltoztatás és méltatlankodás után meg is találtuk, megtekintettük a zsinagógát, majd fáradtan, de lelkesen elindultunk hazafelé.

Utolsó állomásunkat, a szlovákiai Csorbát már csak sötétedés után sikerült megtekintenünk, így nem nyújtott maradandó élményt kimerült társaságunknak. A környék kihalt volt, mindent zárva találtunk, így kicsit keserű szájjal hagytuk magunk mögött a híres üdülőtelepet. A hazafelé vezető út is tartogatott még izgalmakat számunkra, pár satufék, és a kirándulás végére már mesterien végrehajtott Y-megfordulás után érkeztünk vissza kiindulópontunkhoz, a gimi parkolójához.

A kirándulás remek hangulatban telt, sok emlékekkel és tudnivalóval gazdagított minket, felejthetetlen maradt mindnyájunk számára. Remélem, iskolánk jövőre is szervez ilyen tanulmányi kirándulásokat, az utazás javára vált a tanár–diák viszony, valamint a Bárdosba járó diákok viszonyának is. És ha lesz még ilyen, ne hagyja ki, aki idén nem jött el! Az élmény gazdagított, a történelmi tapasztalat talán érettebbé tett minket.

BARKASZI



Leporoltuk a polcon lévő klasszikusokat

Nyitott könyv az olvasás jegyében

Az idei TÁMOP-témahét november ötödike és tizedike között az olvasás, illetve az olvasás szeretetének hete volt iskolánkban. A programért Sipos Etelka tanárnő volt a felelős. Mindenki magával hozhatta kedvenc könyvét, előadásokat és rendhagyó irodalomórákat hallgathatott a legújabb könyvekről és művészekről. Ez a hét a „Nyitott könyv” nevet kapta. – PAPP ENIKŐ interjúja



Levente Péter előadása nagy sikert aratott

FOTÓ: DOBROVA ZITA



Gombos Péterrel az előadása után Sipos Etelka tanárnő, a témahét főszerzője beszélgetett FOTÓK: NAGY TAMÁS

Mindenkit érintett a programokból, hogy iskolánk a témahét idejére csatlakozott ahhoz az országos kezdeményezéshez, amely a „Dobj el mindent, és olvas!” nevet viseli. Sok diákunkat érintette a témahét másik fontos programja is: ötödiktől tizenegyedik osztályig minden diák megtanulta a könyvtárhasználatot Kósik Mónika pedagógus segítségével, és több tucat diák az „Olvasni jó!” vetélkedőn is részt vett.

Két meghívott vendég is iskolánkba látogatott. Manapság – a számítógép csodás korszakában – már nem sokan értik, ha valaki azt mondja: „égből pottyant mese volt...”, vagy ha Móra Mikire hivatkozik, de talán vannak olyanok is, akik tudják, hogy

most csak Levente Péterről eshet a beszámolóban szó. A 7. a osztály élében is találkozott az Égből pottyant mesék tolmácsolójával, hiszen egy nagyszerű rendhagyó irodalomórát tartott nekik.

„A mai fiatalok nem olvasnak elég!” – Bizonyára sokan hallották már

ezt a mondatot, és legtöbbször sérti a diákokat ez a kijelentés. Gombos Péter, a Magyar Olvasástársaság alelnöke viszont bebizonyította a nagygyimnazistáknak, hogy ez nem igaz. Ráébresztette a tanulókat arra, hogy ez csak viszonyítás kérdése, hiszen mi is az olvasás? Mi számít olvasásnak? A kutatások bizonyították, hogy a mi generációnk sokkal többet olvas, mint a szüleink, hiszen minden sms, e-mail és internetes szöveg értelmezése olvasásnak minősül. Az lehet, hogy szépirodalmat keveset olvasunk, de minden mást olvasunk. Nagyon jó volt Gombos Péter előadásában, hogy ő nem azért jött, hogy pálcát törjön felettünk, hanem próbált a korosztályunknak szóló könyveket ajánlani. Igazán lelkesítő volt az előadásában az, amilyen szenvedéllyel beszélt egy-egy könyvről, illetve a munkájáról. Ha valaki addig nem szeretett olvasni, az biztosan beleszeretett a könyvekbe a negyvenöt perc alatt.

Az aulában rendezett kiállítás (*Mi még olvasunk*) szintén azt bizonyította, hogy a bárdosos diákok egy-egy portfóliófeladat hatására megtalálják a szórakoztató vagy izgalmas oldalát a kötelező vagy ajánlott irodalommal való foglalkozásnak.

Egy tanulságos hetet tudhatunk magunk mögött, amit a visszajelzések alapján többször is meg lehetne ismételni. Már az nagy előrelépés, hogy olyanok kezébe került könyv, akik – valljuk be – ilyesmit soha nem vettek volna magukhoz önként. Lehet, hogy egy hét nem változtatja meg a világot, de az biztos, hogy az ilyen kezdeményezések sokat javítanak az olvasási szokásainkon, és a jövő héten talán már több diák fog szépirodalmat olvasni.



Sokan álltak meg a *Mi még olvasunk* tablója előtt

DOBJ EL MINDENT, ÉS OLVASS!

Sipos Etelka tanárnő azzal a kéréssel fordult hozzánk, hogy gondolkodjunk el azon, milyen programot lehetne szervezni az olvasás jegyében, természetesen iskolai szinten. Gondolkodtunk, gondolkodtunk, végül – közbenjárásunk nélkül – az egész iskola egy héttig, minden negyedik órában tíz percet olvasott. Már ahol megengedték.

A könyvmolynak ez persze maga a mennyország, hisz eddig csak titokban fizika- vagy biológiaórán tudott hobbijának élni, egy héttig azonban „legálisan” is folytathatta szenvedélyét. Egy teljes héten keresztül – a szombati tanítást leszámítva, bár szerintem az is beletartozott volna abba az egy hétté – a csengőszó után a negyedik órában (talán tömegestül) kerültek elő a táskákból a könyvek. Kötelező olvasmányok, tankönyvek, nyomtatott szövegek, merészebbeknél regények is.

A mozgalom célja az volt, hogy minél több diákkal megszeretessék az olvasást, és ne úgy gondoljanak a könyvekre, mint „muszaj-olvasmányokra”. Mostanában rengeteg felhívást látunk az olvasás népszerűsítésére, én mégis azt veszem észre, hogy az emberek olvasnak. Gondolok én a könyvcserélőkre, antikváriumokra, könyvesboltokra. Lehet, hogy a diákok e rövid idő alatt nem imádják meg az olvasást, a próbálkozás azonban nem sikertelen.

Kérdezem én, mire elég tíz perc? Gyorsolvasónak akár egy fejezet, lassúnak talán két-három oldal. Talán tíz perc elég arra, hogy a diák kedvet kapjon a társa által oly lelkesen olvasott könyvhöz, talán csak megörül a tíz percnak, „milyen jó, hogy a tanár nem tanít, és mi azt csinálunk, amit csak akarunk!” A molynak kevés a tíz perc, a diáknak sok, hisz képtelen ennyi ideig csendben maradni. A molyok képesek akár tíz perc alatt belemerülni a könyvbe, a diák csak odébb dobja a tanár által nyomtatott szöveget, mondván: túl hosszú, egyébként sem tud ekkora hangzavarban figyelni.

Én, habár a tíz perc olvasásról szólt, nem bírtam csendben maradni, és a kíváncsiságtól hajtva, muszaj volt megkérdezni a körülöttem ülőktől, hogy mit olvasnak. Három könyvet kölcsön is kértem.

LÁZÁR KATA

GYERMEKVÉDELMI ELŐADÁSOK

A 2012/13. tanévben is megkezdődtek diákjaink számára a külső előadók segítségével szervezett rendkívüli osztályfőnöki órák. Decemberben a 9–10.-esek önismereti, emberismereti, világismereti kérdésekben eligazodni tudó mentális programban, az úgynevezett Baraka-programban vesznek részt. Kisgyimnazistáink a rendőrség munkatársaitól – mint ahogy már több éve – ingyenes bűnmegelőzési tájékoztató előadásokat hallhattak a gyermek- és fiatalkorú bűnözésről, illetve az elkövetővé vagy sértetté válás megelőzéséről. Egy másik nagy téma keretén belül áttekintették a környezet- és állatvédelem alapjait – rendőri szempontból. A programsorozat a második félévben folytatódik.

Nyelvészeti kórkép

A magyar orvosi nyelvújításról

Már megszoktam, hogy mindig magyarázkodással kezdek, ha az OKTV-dolgozatomról szeretnék beszélni valakinek. Nem tudom pontosan, hányan kérdezték meg tőlem az elmúlt fél év során, miért választottam az orvosi nyelvet a pályamunkám témájaként. Mikor a legtöbben azt gondolták, hogy valami borzasztó unalmas dologgal mulatom a szabadidőmet az esszé írása közben, nagyot tévedtek. A következőkben szeretném bemutatni a pályamű egy kis részletét. Remélem, sikerül mindenkit meggyőzőnőm arról, hogy ez az első hallásra száraz téma izgalmas, humoros, megdöbbentő vagy egyenesen mebotránkoztató részeket is tartalmaz.

Először is szeretném ismertetni a magyar köznyelv megújításának rövid történetét. A magyar nyelvújítás a XVIII. század hetvenes éveiben indult meg. Kezdetre Bessenyei György fellépésével hozható párhuzamba, aki *Magyar-ság* című művében felvetette a nyelvújítás ötletét. A XVIII. század elejére komoly nézeteltérések alakultak ki a folyamat támogatói (neológusok) és ellenzői között (ortológusok). A neológusok Kazinczy Ferenc vezetésével a szókincs és helyenként a nyelvtani rendszer korszerűsítésére törekedtek. Központjuk Kazinczy birtoka, Széphalom lett. Kazinczy 1811-ben megjelent műve, a *Tövisék és virágok* (amely egy 43 epigrammát tartalmazó gyűjtemény) kiélezte a nyelvújítási harcot. Az ortológusok a neológusok tevékenységének káros voltát hangsúlyozták, azt vallották, hogy a nyelv az erőszakos szabályozás következtében elveszti a tisztaságát. 1813-ban megjelentették *Mondolat* című gúnyiratukat, amelyben magát Kazinczyt és a nyelvújítók módszereit állítják pellengérré. A kiáltvány címlapján a nagy neológus számárháton vágat a Parnasszus felé. A nyelvújítók tábora persze nem hagyhatta ezt válasz nélkül, így 1815-ben Kölcsey Ferenc és Szemere Pál szerkesztésében megjelent a *Felelet a Mondolatra* című írás, amelyben a régi stílust parodizálták. A nyelvújítási harcot Kazinczy Ferenc zárta le 1819-ben megjelent *Ortológus és neológus nálunk és más nemzeteknél* című tanulmányával.

A nyelvújítók nagy érdeme, hogy előremozdították a tudományágak szakszókincsének lefordítását az anyanyelvünkre. A reformkorban megalakult (1831) Magyar Tudós Társaság fő céljává a tudományok magyarítását tűzte ki. A korabeli magyar egyetemeken latinul, esetleg németül folytak az előadások, ami gátolta a még gyerekcipőben járó szaknyelvek fejlődését. A Magyar Tudós Társaság kezdetben szigorúan szabályozta a szakszótárak készítését, de a szabadságharc bukása után felhagyott ezzel a tevékenységével, és egyre több német szakszó

került a szaknyelvekbe. A nyelvújítás remek alkalmat adott arra, hogy a magyar értelmiségiek szembehehelyezkedjenek a német uralkodóval, ezért sok magyar tudós küzdött ilyen módon a német dominancia ellen. Bugát Pál, a szóalkotásairól híressé vált (és elhíresült) orvos 1831-ben Toldy Ferencsel együtt megalapította az első magyar orvosi folyóiratot *Orvosi Tár* címmel, majd 1841-ben a Természet-tudományi Társulatot. Toldy Ferenc így búcsúzott a nagy orvos-nyelvész-től a temetésén: „*Helyesen szólni Révay, szépen Kazinczy, műszabatosan Bugát Pál tanította a nemzetet.*”

Az orvosi szakszavak nyelvújítását különböző módszerekkel végezték. Ezek a módszerek tökéletesen megegyeznek a köznyelv megújításában használtakkal. A neológusok gyakran nyúltak vissza a régi szókincshez, a meglévő szavak felújításával alkotva újabbakat. Például: *kór* (régeli jelentés: 'beteg'); *baj* (régeli jelentés: 'harc, kellemetlenség'); *ideg* (régeli jelentése: 'az ij húrja, ij'); *láz* (régeli jelentés: 'lázadás, főkolompós, fővezér'); *tapasz* (régeli jelentés: 'vályog, vaktat' vagy 'ragadós anyag'). Nyelvjárási szavakat emeltek a szakszókincsbe: *hulla*, *halánték*, *sejt*, *pete* (a pete a Péter személynév becéző változata volt). Az orvosi szaknyelv – és így a köznyelv is – számos képzett szóval gazdagodott: pl. *adag*, *borogatás*, *csontozat*, *eszmélet*, *fogász*, *gégész*, *gyógyszer*, *hőmérséklet*, *izület*, *haldokol*, *kóros*, *lázás*, *légzés*, *magzat*, *műtő*, *ragály*, *roham*, *sebész*, *szerves*, *szervetlen*, *vény*, *vérzékeny* stb. A nyelvújítás során megnőtt a szóösszetételek száma: pl. *álomkór*, *csonthártya*, *életjelenség*, *dögvész*, *fogorvos*, *kórház*, *kórisme*, *látóideg*, *légcsőmetszés*, *műtét*, *sérvkötő*, *szegycsont*, *szelütés*, *szempilla*, *szemüveg*, *verőér*, *víziszony* stb. Szóelvonással is keletkeztek új szavaink: pl. *dudorodik* → *dudor*; *ficamodik* → *ficam*; *gennyettség* → *gennyed* → *genny*; *hámlik* → *hám*; *ingerel* → *inger*; *nyirkos* → *nyirok*; *piros* → *pír*;



porcogó → *porc*; *sérves* → *sérv* stb.

A szóelvonással keletkezett csonkított tövekből újabb összetett szavak képződtek: pl. *belső* → *bel* → *belgyógyász*; *bontszol* → *boncol* → *bonckés*, *boncmester*, *bonctemrem*; *gyógyít* → *gyógy*, *gyógyfű*, *gyógyintézet*, *gyógyír*, *gyógykezel*, *gyógyszer*, *gyógyvíz*; *látó* → *lát* → *látlet*; *levegő* → *lég* → *légcső*, *légutak*; *tetszik* → *tetsz* → *tetszhalott*, *tetszhalál*; *utol* → *utó* → *utóférdalom*, *utóhatás* stb.

Szóösszerántással alkották a következő szavakat: *csipesz* (csípő+eszköz), *lékesz* (lékelő+eszköz). Tükörfordítás eredménye az alábbi néhány szó (elsősorban a német nyelvből): *Gegengift* → *ellenmég*; *Sehfeld* → *látómező*; *Gegenwirkung* → *ellenhatás* stb.

Az ortológusok a szaknyelvekben és a köznyelvben fellépő változások ellen egyaránt felléptek (elsősorban az 1872-ben megalapított *Magyar Nyelvőr* hasábjain), így nem tudtak meghonosodni például ezek a szavak: *makktyú* 'fityma', *segg-pecs-közverőere* 'arteria perineri'; *ébredő lény* → *ébrény* 'megtermékenyített petesejt'; *élely* 'oxigén'; *leendő ember* → *lemb* 'méhmagzat'; *torokszor*; *úszizom*; *ülcson*, *ütér*; *vágfog* 'metszőfog'; *varrány*; *zárizom* stb.

Megmaradtak azonban a következő új szóalkotások (az ortológusok tiltakozása ellenére): *csipesz*, *dögvész*, *fogász*, *gyógyszer*, *hallójárat*, *hordágy*, *idült*, *kórisme*, *kutacs*, *lelet*, *törzs*, *vény*, *viesszer* stb.

A nyelvújítók óriási szerepe a nyelv fejlődésében elvitatathatatlan. A nyelvünk fejlesztéséért harcoló neológusok tevékenysége nemcsak az irodalmi nyelvben, hanem az orvosi szakszókincsben is jelentős volt. A nyelvújítók munkája nem zárult le Kazinczy kortársainak halálával. Irodalmi nyelvünk megújítását a Magyar Nyelvőr című folyóirat indulásáig (1872) számítják (a folyóirat első szerkesztője Szarvas Gábor volt). Az orvosi nyelvújítás máig nem fejeződött be, hiszen az új eljárások, felfedezések új neveket kapnak, amelyek beépülnek a szókincsbe, és új tudományágak hatnak a medicinális szaknyelvre, mint például a genetika. Sajnos a magyar orvosi szaknyelv nem mindig tud lépést tartani a gyors fejlődéssel, és gyakran nem keletkeznek magyar megfelelők az innovatív módszerek angol nevei helyett. Néhány eltökélt orvos és nyelvész nem engedi, hogy a több évszázados múltra visszatekintő orvosi nyelvünk eltűnjön, elangolosodjon. Nekünk, a választékos köznyelv használóinak az a feladatunk, hogy legalább ekkora igyekezettel dolgozzunk a köznyelv értékeinek megtartásán. Egy második nyelvújítás kivitelezhetetlen lenne a 21. században, mert a nyelv fejlődését egyre nehezebb „felülről” befolyásolni, a károsnak tekinthető folyamatokat (pl.: az idegen szavak beáramlása nyelvünkbe) nekünk kell megállítanunk azzal, hogy helyesen, választékosan, magyar kifejezésekkel élve beszélünk a mindennapokban is. MAY ANNA*

* A szerző második helyezést ért el a 2011/12-es magyar nyelvi OKTV országos döntőjében.

Könyvet a könyvesboltból...

Körkép Tatabányáról és környékéről

Ha otthon hirtelen olvasnivalóra vágyunk, akár saját székünkben ülve is vásárolhatunk. Egyszerűen annyit kell tennünk, hogy beütjük az üzlet telefonszámát, vagy egy virtuális kosárba tesszük kiszemelt könyveinket. A huszonegyedik század legújabb luxusvív-mánya az online vásárlás. De vajon van még, aki könyvesboltba megy? És ha ilyen terve van, milyen boltokat talál? – a témát KISS JUDIT járta körbe.

A baráti körömből egy személy online vásárolt egy könyvet, melyet fél áron ajánlottak. Viszont a szállítási költség miatt az összeg a duplájára kúszott fel. Tehát olcsóbb lett volna elsétálni egy könyvesboltba és megvásárolni ott a könyvet. Közhellyel élve: visszanyalt a fagyit. Ilyenkor fordul meg a fejünkben, vajon megéri-e egy honlapról válogatni. De mit tehet egy könyvfaló vásárló annak érdekében, hogy megfelelő körülmények között, a legjobb áron jusson a választékhoz? Úgy gondolom, ha mindenképpen székben ücsörögve szeretne vásárolni, legyen körültekintő, ragadjon számológépet, és lásson neki a mérlegelésnek: melyik bolt kínálja a kedvezőbb.

Mindenesetre, véleményem szerint kulturális élményben lehet részünk már akkor, ha átlépjük egy jó könyvesbolt küszöbét. Kezünkben tartjuk bármelyik könyvet, amelyiket kiszemeltük. Érezhetjük illatát, tapinthatjuk a borítását, és fellapozhatjuk, bepillantást nyerhetünk a könyv rejtelmibe. Hangulata van egy könyvesboltban való vásárlásnak. Ezt az online rendelés rideg világa nem tudja pótolni. Az interneten nemrég megjelent egy felmérés eredménye, melyben a legjobb hazai könyvesboltokat rangsorolták. Természetesen a magánkönyvesboltok izgalmas világát is feltárta ez a kutatás. Eszerint az ország legjobb könyvesboltja a Cédus Art Klub Sopronban. Ha arrafelé járunk, mondjuk a Voltra megyünk, ne hagyjuk ki programjaink közül!

A tatabányai olvasni vágyók számára sajnos a könyvesboltok szépsége nem hordozza a hagyományos boltok gyönyörét. Nincs valódi magánkönyvesbolt a városban. Nem hinném, hogy a városok kulturális igényeiben eltérés lenne, ezért a megyeszékhelynek is kijárna egy nem hétköznapi, nem hálózatra épülő könyvesbolt, hiszen ma már csak az Alexandra vagy a Libri közül lehet választani. Tata városa viszont már szerencsésnek mondható ebből a szempontból. Ezt igazolja nekünk az Agora könyvesbolt, mely huszonegy éve rendíthetetlenül működik.

A Bárdos László Gimnázium diákjai korábban már olvashatták Haraszti Mihály nevét, ha az iskola 25. évfordulójára készült évkönyvet forgatták. Haraszti Mihály, aki Bárdos László diákja volt, és erről írt visszaemlékezést, családjával az Agora könyvesbolt tulajdonosa Tatán. A diákok és az ünnepség résztvevői sajnos idén nem találkozhattak vele, mert betegsége meggátol-

ta a rendezvényen való megjelenését, de sokan korábbról is emlékeznek rá, hiszen a diákbiológus-napokon rendszeresen láthatták könyves standja mögött. Felesége, Haraszti Mihályné rengeteg időt tölt ápolásával, de igyekszik fiának is, Haraszti Norbertnek besegíteni a boltban, aki egyedül tartja a frontot. Felkerestem a könyvesboltot, és érdeklődtem az üzletet érintő kérdésekről, melyek érdekesekek lehetnek minden olyan ember számára, aki otthonos a könyvek és az irodalom rejtelmes világában.

☛ Milyen ma a könyvesboltok kapcsolata? Van konkurencia az üzlet számára a megyében, a városban?

– Nincs konkurencia. Egymásnak segítünk. Ha olyan eset akad, hogy nálunk nem található meg egy könyv, ajánljuk a másik boltot, felhívjuk őket, tartjuk a kapcsolatot. Így ajánlanak minket is. Sajnálatos, hogy a városban megszűnt a másik könyvesbolt, mert így mi is elestünk a forgalom egy részétől. Nem szabad haragudni az internetre, internetes honlapokra és újságokra sem amiatt, hogy elcsábítják az olvasók egy részét. Ott ül egy naprakész ember az irodában, lefordítja a híreket, és fel is teszi a honlapra. Ezért nem kell haragudni egymásra. Egy szakkönyv vagy egy havilap nem tud versenyezni velük. Nem látok ellenséget abban sem, hogy interneten könyvet árulnak. Aki ott akarja megvenni, az úgyis ott fogja. Tágul a világ, a lehetőségek nyílnak, sokkal több akció van, mert nem tudják eladni a könyveket. Ezért vannak a nagy leárazások. Nagy tételben tárolják, sokkal olcsóbban adják, felhalmozzák, 50% árcsökkentéssel tudják csak eladni. Ők sem járnak jól, mert nem az eredeti áron adják el. A vevőnek viszont jó. Ez a szabad piac. Meg kell találni a megfelelő módot. Ha nem lehet eladni valamit, nem kell annyit felvásárolni belőle. A kereskedelem kegyetlen dolog. Ezért tanultunk matematikát: számolni, szorozni, osztani kell, azután szabad megvenni csak hatalmas árukészletet. A felhalmozás mindig is kárral járt: aki felhalmozott, annak nyakán marad az áru. Vannak viszont csodálatos boltok: az angol Longman kiadó világszínvonalú. Pesten, a Rákóczi téren olyan könyvesboltot nyitott, hogy London bármelyik utcája megirigyelhetné. Új könyvesboltja hatalmas belső térrel rendelkezik, gyönyörű dizájnban, jó volt látni, hogy Pesten ilyen színvonalú bolt nyílt.

☛ Milyen szerepet kap a mai médiától szennyezett világban az olvasás?

– Rengeteg gondolatsor indul el több síkon. A könyvek szerepe még jobban felértékelődik a média szennyeivel szemben. Úgy vettem észre, hogy állandó az olvasók érdeklődése. Van egy szűk réteg Magyarországon, aki olvas. Állítom,



FOTÓ: NAGY TAMÁS

ez az ötvenes években is így volt. Iskolai, statisztikai szempontból egy mezőgazdasági szak-középiskolában vagy egy szakmunkásképzőben kevesebb az érdeklődés a könyvek iránt. Ez így lesz tíz év múlva is. A társadalomnak 10–20 százaléka tartja el a könyves piacot. Széles tömegek sajnos nem olvasnak, akik viszont olvasnak, sokat olvasnak. Ezt huszonegy év tapasztalat mondatja velem.

☛ Optimista álláspont ez a szokásos vélekedéshez képest!

– A könyvet nem kell temetni. Felosztódik a piac. A könyvesboltok fennmaradnak. Dániában és Hollandiában imádják a könyv illatát, imádnak belelapozni, beszélgetni az eladóval. A könyvesboltok van jövője. Ezt nem pótolja az internet hideg világa. Az Európai Unióban Magyarország a frankfurti könyvvásáron 28 országból a 6–7. helyen tanyázik könyvkiadás szempontjából. Ezzel érdekes információt kaphatunk arról, hogy Magyarország milyen szerepet tölt be az Európai Unió szellemi életében. Ez gyönyörű színben tüntet fel minket. A statisztikusok minden évben az Európai Unió 28 országának az összes könyvét itktatják, elkérik a szerzői jogvédő hivataltól a címet. Minden könyvnek van ISBN-száma, ami adott tárgyi évben jelenik meg, bekerül a statisztikába, és ezt minden évben minden országtól elkérik. Ebben vagyunk a 6–7. helyen. Példányszámban nem versenyezhetünk darab-darab alapon, de a megjelentetett könyvek fajtái, típusai, és az, hogy hányféle könyvet adunk el, versenyképes. Csak nagyhatalmak vannak előttünk, a kis országokat gyakorlatilag mi vezetjük. Azt kell látni, hány éjszaka, hány végigdolgozott élet, mekkora óriási emberi teljesítmény, ha valaki könyvet ír. Abban egy élet munkája van! Abszolút optimista és bizakodó vagyok. De csak úgy érdemes belekezdeni, hogyha az ember lelkesen csinálja a dolgát.

☛ Melyik volt az első könyv, amit leemelt a polcra?

– Stop! Ez egy olyan könyv volt, amelyik a közlekedési szabályokat magyarázta gyerekeknek. Édesanyám a mai napig megtartotta minden könyvemet. *A Pál utcai fiúk volt az első, amit elolvastam. Első emlékeim erről a két műről vannak.*

☛ Milyen könyvet ajánlanak a mai érdeklődők számára?

– ROHRBACHER MIKLÓS: *Tata története*. Az iskola könyvtárának ajánljuk. Az önkormányzat adta ki, környező iskolák könyvtáraiban ott van a helye. Az egész tatabányai medencéről szól.

Haraszi Mihályné is kapcsolódik a beszélgetésbe:

– Férjem *Tatabánya és a piaristák* című könyve szintén érdekes lehet egy magad-fajta bárdososnak. Kevesen tudják, hogy szülők kérésére a piaristák tatabányai gimnáziumot szerveztek tatabányai gyerekeknek. A gimnázium másfél-két évig működött. Azt is bemutatja a könyv, hogy a kezdet kezdetén hogy szervezték az iskolát, hogy tanultak a gyerekek. Például a háború alatt is vizsgáztattak, hogy ne maradjanak le a tanulók. Akkor lett a Rákosi Mátyás Gimnázium. Egész más rendszerrel, nyolcosztályos gimnázium lett volna, de bevezették a nyolc évfolyamos általános iskola rendszerét az 1940/50-es években. A tatabányai tröszt műszaki kara legalább 50%-ban ezekből a diákokból került ki. Ők ezután persze egyetemre mentek tovább, de a gimnázium kezdte a tanítást, átadta a tanulás szeretetét és azt, hogy érdemes tanulni.

Klasszikus kötet Simonyi Károly könyve, *A fizika kultúrtörténete*. Fizikáról és kémiáról



általában kevés könyv jelenik meg. A fizika kultúrtörténetét még senki nem foglalta így össze. Negyven vagy több nyelvre fordították, a világ összes egyetemén ott van, ahol a reáltárgyakkal komolyabban foglalkoznak. Dr. Czeizel Endre *Matematikusok* című műve szintén nagyon érdekes. Anekdoták vannak benne tizennégy magyar származású matematikusról, nem száraz tényeken alapuló, hanem olvasmányos mű ez. Például olvashatunk benne Neumann Jánosról, aki körülbelül öt éves volt, amikor öt-hat éves gyerekek beszorították a sarokba, és arra kényszerítették, hogy négyjegyű számot szorozzon négyjegyűvel. Naplójegyzeteiben testvére jegyezte föl ezt a történetet.

De nemcsak tudományos ajánlataink vannak – veszi vissza a szót Norbert –, Diane Haeger *A rivális* című könyve egy középkorban játszódó mű, történelmi regény. Nekem nagyon tetszett. **Huszonegy éve sikeresen működik üzletük. Nem nehéz fenntartani a boltot? Hogy**

is zajlik ez? – kérdezem Haraszi Mihálynét.

– Kell hozzá egy könyvtáros apuka, egy fotós fiú, egy könyvelő anyuka és egy boltvezető feleség. Alkalmazottat nem tudunk tartani a mai napig, mert nincs annyi jövedelme a boltnak. Saját garázzsal indítottuk. Tizenegy évre rá megvettük a mellette lévő garázst, így tudtunk bővülni. Nagy érvágás lett volna, ha bérleti díjat kellett volna fizetni. A vállalkozások legnagyobb kiadása a bérleti díj. Régebben sokkal többet árusítottunk iskolákban és vásárokon, például az Eötvös József Gimnázium országos spanyol vers- és prózamondó versenyén minden évben ott vagyunk. A Bárdos László Gimnáziumba is bármikor szívesen megyünk. Ilyeneket tudunk vállalni. Bakonyszombathelyen, Kisbéren is járunk régen. Manapság sajnos ilyen távolságokat nem tudunk megtenni. A legfontosabb, hogy a könyvesboltunk nyitva kell lennie.

Norbert búcsúzóul még kiegészíti azt, amit anyukája mondott, írásomban övé a végszó:

Hobbink nincs, csak ez a könyvesbolt. Mindenki ebbe fekteti az energiáját. A legkisebb kis matematikafüzetért is hajlandóak vagyunk elmenni Budapestre. Minden kérést komolyan veszünk, és mindent próbálunk teljesíteni. Szabad időnkben pedig nekünk elég egy-egy kirándulás kikapcsolódásként.



Idill? Nosztalgia?

A Kádár-korszak emlékei

Konzervgyár

A KÉPEK FORRÁSA: INTERNET

Mikor volt a Kádár-korszak? Ki volt egyáltalán Kádár János? Milyen lehetett ebben a korszakban élni és felnőni? Sok kérdés merül fel bennünk, de igazán csak azok tudják a választ, akik akkor éltek. Nos, én mégis szeretnék egy kis segítséget nyújtani ahhoz, hogy válaszokat kaphassunk a fent említett kérdésekre. – TÓTH ANDRÁS írása

ÉRÜLTEM, mikor engem kértek meg a cikk megírására. A kezdeti lelkesedés kissé alábbhagyott, amikor rájöttem, szinte alig tudok valamit a témáról. Viszont tanárim készségesen segítettek, és egy hihetetlenül egyszerű tippet kaptam tőlük: beszélgessek olyan emberekkel, akik átélték a rendszert. Természetesen ettől függetlenül a kutatást a könyvtárban kezdtem, mert biztos voltam abban, hogy a könyvek sok mindent elárulnak. A József Attila Megyei Könyvtár készsége könyvtárosainak segítségével felhalmoztam egy jókora könyvtornyot az asztalomon, majd nekiláttam az információgyűjtésnek. Az információk erdejében azonban nagyon nehéz eligazodni. Egyrészt azért, mert Kádár harminchárom évig volt hatalmon, tehát nem lehet egységes véleményt kialakítani a Kádár-korszakról, másrészt azért, mert azt is nehéz megragadni, mitől kádári ez az időszak, azaz van-e olyan jellegzetes vonása, amely csak hazánkban és csak ebben a korszakban lett volna érvényes.

„Mint lépcsőzugban a pormacska: gyűlik puhán a korszak mocská”

Kádár János szocialista pártelnök 1912. május 26-án született Fiumében Csermanek János néven. Több kommunista mozgalomban is részt vett ifjúként, amiért többször is letartóztatták, és börtönbe csukták. Lázongó fiatalok idején a Tanácsköztársaság után Csicperőzsika-álmát alvó, egyébként is betöltött kommunista pártok közül többnek tagja vagy alapítója volt. Az 1956-os forradalom leverése után Moszkvában Tito javaslatára Kádár Jánost jelölték ki magyar vezetőnek. Ekkor kezdődött az úgynevezett Kádár-korszak, amely véres volt és kegyetlen az első évtizedben, majd egy kissé enyhült a szigor.



Albert Flórián a Puskás Ócsi utáni korszak legkiválóbb futballistája volt. Milliókkal feledtette el kis időre a rabságot

A rendszer 1989. október 23-áig tartott, amikor Szűros Mátyás kikiáltotta a Magyar Köztársaságot, bár Kádár már 1989. július 6-án elhunyt.

Ez vajon igaz? Véres volt és kegyetlen? Nem tudhattam biztosan, hiszen úgy gondoltam, egy könyv nem tudja pontosan visszaadni azt, ami 40-50 évvel ezelőtt történt. Így hát elhatároztam, hogy a jó tanácsnak megfelelően járok el, és olyan embereket keresek, akik azokban az időkben nőttek fel, és átélték mindazt, ami akkor történt. Azonnal nekiláttam a feladatnak, és

Kiállításon.
A közelmúltban
elhunytt legendás
fotóriporter,
Hemző Károly
zseniális fotóival
idézzük fel a
korszakot



több ismerősömmel is beszélgettem, valamint édesapámmal és a történelemtanárommal is. Tőlük olyan sok információra tettem szert, hogy nehéznek érzem mindazt leírni, amit megtudtam, de igyekszem minél pontosabban.

Milyen volt akkor az élet? Nos, a beszámolóik alapján a Kádár-korszak kezdete tényleg véres volt és kegyetlen. Az 1956-os forradalmárokat elfogták, és közel 400-at – mint például Nagy Imre miniszterelnököt – kivégeztek, míg a többieket bebörtönözték. Ez volt a megtorlás ideje. Mindenkiért, aki csak egy kicsit is gyanús volt, azonnal jöttek a hirhedt pufajkások, és elvitték a gyanúsítottat.

„Annyi vicceset látok, hallok,
És még bambi is kapható!”

De ez csak a korszak eleje volt, és később enyhült a kommunista terror. Több előnye is volt a szocialista rendszernek. Példaként az ENSZ-hez való csatlakozásunkkal kezdeném. Az akkori időkben Magyarországot és a szomszédos országokat „keleti tömbként” emlegették, és a Szovjetuniót példaképnek tekintették. A keleti tömb és a „nagy testvér” alkották a „béketábor”, azaz a szocialista országokat. Minket, a Szovjetunió szerint az ellenség, azaz a kapitalista államok vettek körbe. De 1956 tragédiáját az okozta, hogy a Nyugat az úgynevezett magyar kérdést a Szovjetunió „magánügyének” tartotta. Kádár érdeme, hogy nem az '56 előtti politikát folytatta Magyarországon, így pár év múlva az ország tagsága helyreállt az ENSZ-ben. A csatlakozást követően a népnek nem kellett többé aggódnia a megtorlások miatt. Az ÁVH-t feloszlatták, és Munkásőrséget szerveztek helyette, valamint nagymértékben növelték az életszínvonalat. Az Európától legalább évszázados lemaradást jelentő lakhatási viszonyok a gombamód szaporodó lakótelepek révén javultak. A vidéket elérte a téészesítés, az újonnan épült gyárak több ezer munkahelyet biztosítottak, és a munka nem jog volt többé, hanem kötelesség. A még meglévő árvizes-mocsaras

területeket lecsapolták, és folyamatosan fejlődött a kollektivizált mezőgazdaság. Vaskohókat és bányákat nyitottak, valamint a háborúban elpusztult vasúthálózatot végre érdemben fejlesztették. A teljes foglalkoztatottság biztosította a társadalom szerény megélhetését, a bérek folyamatosan nőttek, míg a piaci árakat 1979-ig nem növelték. Az emberek jó része nyaralni tudott menni (persze csak belföldön), lehetővé tették az elavult kelet-európai autók és hűtőszekrények vásárlását, fejlesztették az infrastruktúrát, és új iskolákat építettek. Adott volt a lehetőség még a szegényeknek is, hogy tanulhassanak, mert ingyenes volt az oktatás, bárkiből lehetett bármi.

„Cipőmre nézek: fűző benne!
Ném lehet, hogy ez börtön lenne.”

De mint minden másnak, a sok jónak itt is megvoltak a hátrányai. Ez sleginkább a gazdaságban érhető könnyen tetten. Ahhoz, hogy egy romba dőlt országot újjá tudjanak építeni, hatalmas mennyiségű pénzre volt szükség, amit Magyarország nem tudott biztosítani. Az élelmiszer- és nyersanyagexportunk nem volt képes fedezni a költségeket, nagyobb volt az import értéke, mint az exporté, így az ország kezdett kifogyni a forrásból. A KGST (Közös Gazdasági Segítség Tanácsa) nem a tagállamok, hanem a Szovjetunió érdekeit szolgálta. Kádár viszont tudta, hogy a nép lázadni kezdene, ha a piaci árak nőnének. Kölcsönhöz viszont csak akkor folyamodhatott az ország, ha csatlakozik a nyugati világ pénzügyi rendszeréhez. Nem volt más kiút, ezért Kádár szerződést kötött, és kölcsönhöz folyamodott. A piaci árak nőttek, de a béreket is próbálták növelni. Az állam fenn akarta tartani azt a látszatot, hogy nincsen semmi baj. Valójában a válság elmélyült, de erről csak a beavatott párttagok tudtak. 1982 végére az ország az államesőd szélén állt.

A látszat fenntartásához lojális közéletre, a párt érdekeinek megfelelő szlogeneket szajkózó újságírókra és művészekre volt szükség. Talán el lehet képzelni, mennyire gátja ez a szellemi szabadságnak, a szabad véleménynyilvánításnak, és micsoda hatalom annak a kezében, aki csak manipulált információkat akar eljuttatni manipulált tömegekhez. A hirhedt „három T” korszakban Aczél György kultúrpolitikus annak alapján választott a művészek közül tiltásra, türesre, támogatásra méltókat, hogy mennyire felelnek meg a pártérdekeknek. Ennek ellenére néha szerencsésen egybeesett a politikai döntés a valódi tehetséggel, és a rendszer elkezdett visszafelé működni: a támogatott művész egyre bátrabban és szaba-

dabban fejezhette ki – akár kritikus – véleményét. Sokan viszont hallgatásra kényszerültek, vagy kiszorultak a kulturális élet periferiájára.

A kádárizmus válsága tovább mélyült, amikor a külföldre eljutó párttagok észrevették, hogy a gonosz kapitalistáknak három villája is van a tengerparton, világmárkás autókkal járnak, és saját személyzetük van. Meg hasonlítottá váltak, ha az ünnepeken hirdetett kötelező szlogeneket vagy saját szemüknek próbálták hinni.

Számtalan feszültség vezetett ahhoz, hogy a politikai élet szereplői maguk is szembe merjenek menni az addigi gyakorlattal, illetve egyre többen lépjenek a politikai színtérre. Belső reformkezdeményezések, az MSZMP-n belüli próbálkozások után 1987-ben megalakult a lakiteleki találkozón az első ellenzéki párt, az MDF, működött az első illegális ellenzéki sajtó is, a Beszélő. Lassan egyre több változás történt, egyre nyitottabb és színesebb lett a politikai élet. A nép pedig hálásan fogadta a változásokat, a látszatdemokráciába belefásult szavazók újra értelmét látták annak, hogy aktívan vegyenek részt az ország politikai életében. Megindult a rendszer hanyatlása, amely 1989 őszén beteljesedett a Magyar Köztársaság kikiáltásával. A rendszerváltás óta eltelt évtizedek egyrészt felfedték a Kádár-korszak hibáit, másrészt maguk is rengeteg problémát hoztak. Ezért érhető, hogy egyre idillibbnek tűnik a szocializmus időszaka, és elsősorban az 1960/70-es évekkel kapcsolatban alakult ki egyfajta nosztalgia.

De ne feledjük: a Kádár-korszakban a rendszer jobbra úgy működött, mint egy színházi előadás. A közönség ült a nézőtérben, miközben senki sem tudta, mi folyik a színpalak mögött.

Adventi adománygyűjtés

Mindjárt itt a karácsony, és természetes a cipős dobozok ideje. Mint minden évben, idén is akciót indított a városi önkormányzat. A Gyermekekért mozgalom keretein belül a tatabányai iskolákban a rászorulóknak gyűjtenek ajándékokat.



Természetesen iskolánk is részt vesz a mozgalomban. November huszonhatodika óta gyűlnek a dobozok az aulában, egészen Mikulásig várják az adományokat. A megunt, vagy nem használt, de jó állapotú játékokat az iskolába járók cipős dobozba csomagolva adhatják le az iskola kijelölt területén. Az akció anonim, így névtelenül ajándékozhatjuk meg a halmozottan hátrányos vagy hátrányos helyzetű diákokat. A dobozokat papírba csomagolva, felcímkézve gyűjtik az iskolákban, majd ezeket leadják, és a VDÖK december 19-én 14 órakor adja át rászorulóknak.

Iskolánkban Glodánné Kovács Andrea és Berki Ildikó tanárnő szervezte a dobozrakciót, akik ezúton köszönik meg az adományozó tanároknak és diákoknak, hogy örömet okoznak a rászorulóknak, hogy ők se maradjanak ki a karácsonyi ajándékozásból. PONGRÁCZ DÓRA

Itt van május elseje!

Rekettyn és szurdon át

1964-ben már övük volt a világ, mindenki őket kívánta hallgatni

A Beatles nevezetű zenekar rövid, ám átfogó története Faludi Ádámtól

A Beatles egy zenekar volt Liverpoolból. Régen történt, újat nem sokat lehet róla, róluk mondani. Négy kölyök, aki átrendezte a világ kultúráját, de tán még az atomsilók is mások lettek miattuk, mert a kedvesség és a tréfa az emberi butaság egyik leghatékonyabb ellenszéruma.

Jöttek a Mersey folyó közeléből, átlábaltak a latyakon, aztán ezerkilencszázhatvankettőt írtak, és egy Harold Wilson nevű ember volt a miniszterelnök Angliában, de a Mini Cooper sokkal jobban nézett ki nála, bár ez kevésbé lényeges.

ENNEK az évnek a szilveszterén hallottam először azt a kifejezést, hogy bikini és azt, hogy Beatles. Színes hírek a világból, a bikinit is akkoriban találták ki, a Beatles is ezzel azonos pillanatban kezdte égberöhögési gyakorlatait megmutatni egy elcsendesedett világnak.

Egy tanyán ücsörögtem a konyhaasztal mellett, téli szünet, nagyanyám a krumplikat forgatta a tűzhely sütőjében, szilveszter este volt. Sült krumpli kacszárral, sóval! A világ minden mesterszakácsa elbújhat a tudományával, ezt felülmúlni nem lehet.

Nem sokkal korábban került ide egy remek kis rádió, két zsebteleppel működött, mert a villany akkor még messze elkerülte ezt a vidéket. Tehát petróleumlámpa, tűzhely, sportriporter, békesség. Aztán jön az a kis beszámoló, amelytől megváltozik minden. Liverpoolból érkezett az év szenációja, nem tudni, miért lett az, négy zenésznek jóindulattal sem nevezhető ember ordít gitárkísérettel fekete csónadrágban, hegyes orrú cipőben a színpadon, és a közönségük ettől megőrül, és hosszú hajuk van. Úgynevezett gombafrizurájuk, homlokba fésülve – próbált szellemesen tájékoztatni a riportert. Az ilyesmi már eleve felkelti a mélyen szunnyadó érdeklődést is, hogy miket is hord itt össze ez a tökfaj? És akkor két és fél perc alatt végigfutottam a hideg hátán, mert felhangzott a She Loves You (yeah, yeah, yeah). Elvis Presley-t, Pat Boont, Lonny Donegant már hallottam, de ilyet? Reszket a hold a tó vizén

A KÉPEK FORRÁSA: INTERNET

– búgta a fülünkbe Németh Lehel, egy akkori híresség a táncdaliparból, hogy másokat ne is említsek. A Beatles elfújta a szelet. Egyszerűen nem kaptam szikrát, sült krumpli, szilveszter ide vagy oda, megmerevedtem, mint a tonhal a fagyasztóban. Új időszámítás kezdődött.

Es nem csak én jártam így.

„A Beatles ifjúkorunk legmámorítóbb és vathatatlanul közös generációs élménye volt: oly romlatlanul és frissen, oly erővel és szenvedéllyel, kihívóan és szellemesen szólalt meg, amitől elállt a lélegzetünk – vagy inkább fordítva: amitől szabadabban kezdtünk lélegezni. És olyan sok regiszteren, annyiféle stílusban, hangszereléssel és intonációban, hogy belefért minden érzés, minden vágy, minden gondolat. Ez lett a közös nyelve a házibuliknak, a balatoni nyaroknak. Hogy mi volt a varázslat titka, senkit nem érdekelt. Egyszerűen úgy volt jó, ahogy volt, és kész. A Beatles kultúrát – egy mindmáig eleven, töretlenül gazdagodó és szétterjedő világkultúrát – teremtett: bármely új hangzás indul világkörüli útra bármikor, a batyujában ott van ebből a kultúrából valamennyi.” Az idézet a Fejek forradalmából való. Én vagdalt-hús-konzervet is szoktam vinni, ha útra kelek, felülmúlhatatlan termék.

Olyan, mint amiképpen a Beatles, soha nem lett az, mert ez bentől kifelé is rendben volt. Ez egy Animals-szám címe, ez a bentől kifelé. Egy kicsit korjellemzőnek még ideírom: amikor ezerkilencszázhatvanhétben megjelent a Seargent Pepper's Lonely Hearts Club Band című lemezük, hangfalakat raktak valamelyikük lakásán az ablakokba, és lejátszották az ébredező Londonnak. Addig még senki nem hallotta, így egyben még ők sem. Könyököltek a környéken lakók, a végén meg tapsoltak. Néha hiányzik a világ effajta szelidsége, és semmibe nem kerülő gesztusa. Akár egy boltban is.

A hatvanas évek azért tűnik számunkra aranykornak, mert a mai korhoz képest az is volt, írja az imént idézett szerző, Ian MacDonald.

A Beatles története már hosszabb, mint a második világháború, de még nem halt bele senki, ez viszont Derek Taylortól származik, aki a Beatles sajtófőnöke volt hajdanán.

Nincs új a Beatles alatt. Én sem tudok újat mondani, hallgassatok meg egy lemezt tőlük, például az előbb említettet vagy az Abbey Roadot! Mindegyik mindig tud valami újat, nem is fontos, hogy miért. ■

FEDD FEL MAGAD!

A Bárdos-napi BORS-rendezvények, a jubiláló zenekarokhoz kapcsolódó pályázatok, rádiós műsorok, rendhagyó órák és koncertek valóban felpezsdítették az iskolai zenei életet. Rajongók fedték fel magukat, tehetségek mutatkoztak be. A programok sikerét látva néhány lelkes diák és tanár már a folytatáson gondolkodik: elhatározták, hogy olyan délutáni alkalmakat szerveznek, melyeken a már eddig megismert zenekarok mellett új tehetségek is bemutatkozhatnak. A diákszervező, SZABÓ AIRTON PÉTER (12. d), várja a fellépés lehetőségét kereső zenészeket, énekeseket.



Közös pályafutásuk végét már a hippikorszak stílusa határozta meg

„Ugye, mi jó barátok vagyunk?”

Beszámoló a jubileumi Mikulás-kupáról

November harmincadikán volt a Mikulás-kupa, melyen az Árpád Gimnázium és a Bárdos László Gimnázium immáron huszonötödik alkalommal csapott össze. Ennek az ünnepi alkalomnak köszönhetően több meglepetést is rejtett a Mikulás puttonya.

Az idei Mikulás-kupát ismét hatalmas várakozás és felkészülés előzte meg. Ahogy megszokhattuk, a Földi Imre Sportcsarnok lelátója már fél órával a rendezvény kezdete előtt megtelt szurkolókkal. A szokásos forgatókönyvet viszont az idei sporttalálkozó többszörösen felülírta. A szervező Árpád Gimnázium és a bárdosos tanárok, diákok titokban készültek olyan meglepetésekkel, melyek valóban elfeledtették egy ideig, hogy a két gimnázium ezen a

PLEIER TAMÁS, GONDOLATAI A MERKÖZÉSEK ELŐTT

A Mikulás-kupa történetével kapcsolatban három fontos elemet emelnék ki. Elsőként is, hogy ez a kupa a két gimnázium szövetségének a jelképe, de persze egymás mellett riválisként működünk. Fontosnak ebben azt tartom, hogy a partnerség fennáll, de a legfontosabb az, hogy ez egy közös ügy, és a partnerséget ezzel demonstráljuk is. Hogy mennyire fontos nekünk ez a közös program, azt az is bizonyítja, hogy a diákok a tanár-



Kezds előtti utolsó egyeztetés foci megszűnése, a kupa színfoltjának elvesztése után is vállalták, hogy életben tartják.

Egy ilyen jubileum megállásra készítet, ez egy szép ív, méltán lehetünk rá büszkék. Mondhatom azt, hogy ez a mi, helyi Oxford–Cambridge-ünk. Másrészt pedig ez a huszonötödik kupa, a mi identitásunkat is erősíti, mivel ez a mi jubileumi évünkhöz is kapcsolódik, itt egybeért a két szál.

Harmadszor a kupa, a foci mindig vetélkedés, gladiátorküzdelem is. De az eredménytől függetlenül – bár lehetünk szerények, mert 16-8 ide – a legfontosabb tény az, hogy a kupa működik. Számomra az eredmény másodlagos, ahogy Coubertin mondaná, a győzelem helyett a részvétel a fontos. A kupa él, és az a mi hivatásunk, hogy életben tartsuk. Fontos elem az is, hogy a negyed százados évforduló a város számára is kiemelkedő esemény: a város vezetése ennek úgy tulajdonít jelentőséget, hogy a kupán aktívan részt vesz.



Fenyvesi Viktor (balra) és Csonka Máté (középen) elretesztelték a Bárdos kapuját, így a magabiztos Szalai Dániel kapott gól nélkül hozta a legfontosabb mérkőzést

délutánon ellenfél. Ilyen volt az is, hogy a jubileumi összecsapás a Bányász himnusz nemes kórusával kezdődött. Majd Kovács Miklós és Pleier Tamás igazgató úr beszédével és „nyitógóljaival” folytatódott a rangos esemény. A gólokat természetesen góltánc követte. Aztán jött az első meglepetés: míg a két iskola táncos



Az Árpád utolsó kísérlete

lányai minden évben azon vetélkednek, hogy ki a jobb, most egy közös produkciót is bemutatnak, a két iskola így együtt örülhetett a sikernek.

Feketék és zöldek

Ezután következett a Mikulás második meglepetése: a két gimnázium tanári karának vegyes csapatai (Árdos és Bárpád) sorakoztak fel az arénában Schmidt Csaba polgármester úrral és Dr. Kancz Csaba alpolgármester úrral kiegészülve. A baráti gesztusok közé tartozott az is, hogy a tanárok mezen mindkét iskola címere szerepelt. A mérkőzés játékvezetője a tavalyi Bajnokok Ligája döntőjének sípmestere, Kassai Viktor volt. A mérkőzés tapogatózással kezdődött. Három és fél percet vártunk az első kaput eltaláló lövésre, amelyből rögtön gól is született. Geiszt Ferenc húzta el a labdát a kapuból kirepülő Schmidt Csaba mellett, és ezzel megszerezte a vezetést a fekete csapatnak. A gól után a taktikusan futballozó és vezető csapat átad-

ta a teret az ellenfélnek. A zöld csapat ezt ki is használta: Nagy Tamás és Rác László tanár urak sorra bombázták Kiss Attila tanár úr kapuját, de a próbálkozásokból gól nem született. Ez a nyomás a második félidőben is folytatódott. Tizenhat percnyi játék után még 1-0-át mutatott az eredményjelző tábla, de egy sarokrugást követően Kancz Csaba bombázott közvetlen közléről a kapuba, és ezzel 1-1-re módosította az eredményt, amely a meccs végét jelző dudaszóig nem is változott. Tehát a végeredmény mindenki általános meglepetésére igazságos 1-1 lett.

Az első mérkőzés után ismét minden tekintet a Mikulásra szegeződött, aki pályára szólította a lánycsapatok tagjait. A tavalyihoz hasonlóan a lányok ismét egymásnak feszültek. Az egész meccsre jellemző volt az agresszív és durva játék. A kezdeti Árpád-főlény után magukhoz tértek a lányaink, akik Németh Zsófia és Zöld Zsuzsanna vezetésével sorra dolgozták ki a jobbnál jobb helyzeteket, amelyeket kapura lövéssel tudtak befejezni, de sajnos az első félidőben gól nem született. Harmincnégy másodperc telt el a második félidőből, amikor gólnak örülhetett a népes piros-fekete tábor: Németh Zsófia szerzett labdát a saját térfelén, majd kihasználva a védők megingását, két-három csel bemutatása után egy könnyed mozdulattal a kapuba gurította a játékszert. Ezzel megszereztük az áhitott vezetést érő találatot,

lyihoz hasonlóan a lányok ismét egymásnak feszültek. Az egész meccsre jellemző volt az agresszív és durva játék. A kezdeti Árpád-főlény után magukhoz tértek a lányaink, akik Németh Zsófia és Zöld Zsuzsanna vezetésével sorra dolgozták ki a jobbnál jobb helyzeteket, amelyeket kapura lövéssel tudtak befejezni, de sajnos az első félidőben gól nem született. Harmincnégy másodperc telt el a második félidőből, amikor gólnak örülhetett a népes piros-fekete tábor: Németh Zsófia szerzett labdát a saját térfelén, majd kihasználva a védők megingását, két-három csel bemutatása után egy könnyed mozdulattal a kapuba gurította a játékszert. Ezzel megszereztük az áhitott vezetést érő találatot,

Forró pillanatok a kisfiúk mérkőzésén a Bárdos kapuja előtt, de a labdát valósággal szuggeráló Holló Bálint ezúttal is kiválóan hátrított





A kupa sorsát eldöntő lövés az Árpád hálójában landol

0-1 lett az eredmény. Az ezt követő percekben a védelemben remekül szereplő Thüringer Anita csírájában fojtotta el az ellenfél támadásait. Az egy gól elegendőnek bizonyult a győzelemhez. Varga Petra tanárnő növendékei lehenyerlően futballoztak ezen a napon, és megszerezték a Bárdosnak az összetettbeli vezetést: megtették az első lépést a győzelemhez.

Volt ok az öröme, ezért nem csoda, hogy minden Tudásközpont-szurkoló állva tombolt, amikor a táncos lányok megjelentek a pályán. A győztes meccs utáni öröm, a lányok keltette remek hangulat fergetegessé nőtt, mikor Pleier igazgató úr szerepében hagyományos imosztor, Szalontai Tibor is megjelent a táncosok között. A fantasztikusan megkoreografált táncot követően pedig kezdetét vette a kislányok mérközése.

Nemes és Katona fazoníroztak

Katona Károly az első perctől kezdve vezérgyéniséggé vált, és mint egyedüli támadó, rendre alakította ki a jobbnál jobb helyzeteket. Ám hat perc elteltével megfagyott a levegő a



Örülünk, Vincent?

HOFFER JÓZSEF TANÁR ÚR, A FIÚK EDZŐJE ÍGY NYILATKOZOTT

Az előzetes esélylatolgatás szerint az árpados lányok előnyben voltak a bárdosos lányokkal szemben. A kisgimnazista fiúkat egálra adtuk, a nagygimnazistáknál pedig mi voltunk egy kisebb előnyben. De amit reméltünk, bejött, mivel a lányoknál Németh Zsófia berúgta az első gólt, így lelki előnybe kerültünk, és a lányok meglepetésszerű győzelmet arattak. Innentől kezdve nyílt utunk volt. A kicsik jól kihajtották magukat, két kapufánk is volt, ez is azt mutatja, hogy mi jártunk közelebb a győzelemhez. A nagyoknak a kötelező győzelmet pedig hozni kellett, és hál Isten sikerült azt is, a kupát is begyűjteni.

LÁZÁR TAMÁS, A NAGYFIÚK CSAPATKAPITÁNYA ÍGY LÁTTA

A lányok győzelmével azért nagy kő esett le a szívünkről, és sokkal felszabadultabban tudtunk játszani. A meccs kemény volt, az Árpád csapata hozta szokásos, kemény fociját. Szerencsére mi rúgtunk először gólt, mivel Fenyvesi Viktorral megkezdett összjátékunk végén már csak a kapuba kellett rúgnom a labdát. Az ezt követő gólörömről már nem kívánnék beszélni... A második félidőben végképp átvettük az irányítást, és Magyar Attila révén szereztünk még egy gólt – ezzel bebiztosítottuk a győzelmünket. Fejben nagyon egyben voltunk, sokat készültünk, és rengeteget tanultunk a tavalyi történetekből. Bár egy sérülés miatt kicsit tartottam attól, hogy nem játszhatok, de egy lábujjrepedés a Mikulás-kupától nem tarthatott vissza! A szurkolóknak mindenki nevében köszönhetem a biztatást, ők is sokat tettek győzelmünkért.

sportcsarnokban, amikor is egy sarokrúgást követően talált be az Árpád, de Kiss Béla játékvezető érvénytelenítette a találatot. Micsoda mázli! 0-0-lal vonultak félidőre a csapatok. A játék képe a második félidőben sem változott, továbbra is Katona Károly igyekezett kibújni a védők gyűrűjéből, azonban ezt nem sokszor követte kaput eltaláló lövés. A védelemben brilirozó Nemes Norbert is felért a támadásokkal, és sokszor sült el a jobbik lába, de sajnos találatot ez sem eredményezett. Izgalmas mérközésnek voltunk szemtanúi, melyen végig a Bárdosos focisták domináltak. A végeredmény 0-0 lett.

A két mérkőzés után mi voltunk lélektani előnyben. Azonban az árpados nagytánc következett, mely még lelkesedést, erőt tudott sugározni az utolsó mérkőzésre készülő kék-fehér nagygimnazistáknak. Nem is csoda hát, hogy az első percekben sikerült megzavarniuk csapatunkat. Hihetetlen lendülettel és győzni akarással kezdték meg a mérközést. Ezután jött a hidegzuhany, hiszen egy csodálatos összjátékot követően Fenyvesi Viktor kihagyhatatlan helyzetbe hozta csapattársát, Lázár Tamást, aki góllra is váltotta az ajtó-ablak helyzetet. A 0-1-es előny tudatában a focistáink a területvédekezésre helyezték a hangsúlyt, visszahúzódtak saját térfelükre. Az első félidőben

is rendre helyzetbe kerülő árpados sztárok, Kese Zsolt és Kocsis Bence próbálkozásait sikeresen háritotta kapusunk, Szalai. Egygólos előnnyel fordultak a csapatok. A második félidő eleje a fiúktól szokatlan lapos játékot hozott tele faulttal, szabálytalanságokkal és kemény párharcokkal. Ám a második félidő tizenkettedik percében újabb góllal növeltük előnyünket: Csonka passzából Magyar Attila juttatta át a gólvó-

Ára: 295 Ft (TELJESEN SZÍNES)



NAGY TAMÁS FELVÉTELEI

nalon a labdát. A gól után az Árpád ereje csupán egy kapufára volt elég. Az utolsó néhány perc már az ünneplés jegyében telt. A végső dudaszó után játékos és szurkoló együtt örült, és skandálta a „Kupagyőztes!” rigmust.

A Mikulás-kupák negyedszázados történetének tizenhetedik győzelmét aratta a Bárdos László Gimnázium. Az Árpádtól átvett jubileumi kupa a Csernoviczki Éva-tornaterem előcsarnokában felállított vitrinbe került. Jövőre is megpróbáljuk megtartani! Hajrá, Bárdos! Hajrá, Tudásközpont!

ALEXY-FENYVESI

POLYÓKA TAMÁS TANÁR ÚR, IGAZGATÓHELYETTES (ÁRPÁD)

Nagyon jó Mikulás-kupánk volt, nem lehetne ennél jobbat elképzelni sem. A végeredményt leszámítva boldog a szívem. Jó hangulat volt, kiválóan sikerült a szervezés.

Kiegyenlítették voltak a mérközések, szinte csak a szerencsén múltak. Most úgy alakult, hogy a szerencse a Bárdos oldalára szegődött, nem baj, lesz ez még másként is!

A tanármériközés óriási volt. Kicsit félve vezettük fel az ötletet Kántor tanár úrral a bárdosos kollégáknak, de nagyon nagy örömünkre szolgált, hogy ekkora szeretettel fogadták, és hogy sikerült létrehozni. Egy hónapig készültünk, próbáltuk titokban tartani az egész mérközést, de a közönség reakciójából úgy tűnt, hogy bejött az ötlet. Az, hogy megállunk-e itt, és csak jubileumi alkalom volt, vagy lesz folytatás: még a jövő kérdése. Bízom benne, hogy a sikerre való tekintettel ez akár meg is ismétlődhet. Azt meg külön hadd mondjam el, hogy óriási szervezési sikernek könyvelem el, hogy a városvezetés két tagját is a csapatokban láthattuk. Remekül védett a polgármester úr, az alpolgármester úr gólt rúgott, de a mériközés nagy pillanata kétségkívül az volt, amikor alpolgármester úrnak Kassai Viktor felmutatta a sárga lapot... - VANKÓ BENCE -



A táncos lányokkal együtt Szalontai Tibor is fergeteges sikert aratott